

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 46.

Ljubljana,
12. novembra
1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2312, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Za blagopokojnim bratom dr. Pavlom Mergenthalerom

Njegov sokolski život i rad

Iako je neumoljiva smrt i suviše rano ugasila tu sokolsku dušu, tu riznicu najljepših sokolskih vršina, iako je neumitni usud skrhao to do pred kratkog vremena tako zdravo i gibko, to smelo i junačko telo u naponu muzevne snage, ipak je život toga uzor-Sokola bio tako bogat sokolskim stvaranjem, neumornim radom, a konačno obdaren i zamernim uspesima.

Brat dr. Mergenthaler prekoračio je kao 14-godišnji naraštajac prag vežbaonice i od toga vremena ostaje veran tom našem svetom hramu.

Školske godine 1904./1905. osnovao je pokojni Ivan Krsto Dončević prvo naraštajsko odeljenje Hrvatskog Sokola u Osijeku, u koje je pokojni brat dr. Mergenthaler stupio kao gimnazijalac. Brat Dončević odmah je opazio, da bi se iz toga dečaka mogao razviti vanredan Soko i dobar vežbač te mu je posvećivao osobitu pažnju. I zaista, kada je Hrvatski Sokol u Osijeku pošao u septembru 1906. na I. hrvatski svesokolski slet u Zagreb, poveo je pokojnog brata Pavla kao jedinog naraštajca na taj slet. Sećamo se vrlo dobro, kako je u kratkim hlačicama i crvenoj košulji vežbao pred bratom Sulecom na ručama i kako je pok. brat Dončević bio radostan i ponosan.

Ceo njegov boravak na tom sletu ostavio je trajni trag na njegovom daljnjem radu u Sokolu.

Odmah nakon povratka u Osijek dao se velikim marom na sokolski rad, pri kojemu je kasnije velikim uspehom sudelovao i to jednako na polju tehničkom, organizatornom i idejno-prosvetnom.

Spomenućemo samo neke marantnije momente iz toga svestranog i bogatoga delovanja.

Svoj rad u Sokolu razvio je u glavnom u vežbaonici. Gledajući ga kao pojedinca, vidimo kod njega stalni napredak tako, da se je već na prvom sletu Hrvatske sokolske župe Strossmayer u Osijeku u septembru 1908. natecao u višem razdelu, gde je polučio sa 78-57% drugo mesto. Godinu dana kasnije na drugom župskom sletu u Vukovaru probio se je u višem razdelu na prvo mesto. Godine 1910. ulazi u reprezentativni odeo Hrvatskog Sokolskog Saveza sa kojim vežba u Beogradu, Sofiji i Krakovu.

Na II. hrvatskom svesokolskom sletu 1911. u Zagrebu takmiči se opet u višem razdelu i polučuje sa 73.21% četvrto mesto. Godine 1912. nalazio se je na studijama u Parizu, što ga nije smetalo da se ipak u granicama mogućnosti pripravlja za natecanje u Pragu i da na taj način omogući sastav župskog višeg odelja Hrvatske sokolske župe Strossmayer (jedinog višeg odelja iz Hrvatskog Sokolskog Saveza), koji je polučio vrlo lepi uspeh.

Brat Mergenthaler stigao je izravno iz Pariza u Prag, pa je polučio kod natecanja 65.94%, što je, obzirom na vrlo teške vežbe, bio za njega vrlo lep uspeh, pa pogotovo ako se uvaži, da u ono vreme u Češkom Sokolu u Parizu nije bilo ni jednog boljeg vežbača, koji

bi s njim mogao sudelovati u pripremanju, tako da je bio prepušten sam sebi i u tumačenju i u uvežbavanju sastava.

Na trećem župskom sletu 1914. u Osijeku polučio je kod natecanja u višem razdelu opet prvo mesto. Posle toga nije se više natecao pošto je u prvom redu rat prekinuo svaki sokolski rad, a posle rata posvetio je sve svoje sposobnosti uzgoju drugih, te nije više imao vremena da se sam sprema za natecanja, koja su u tehničkom pogledu stavljala sve veće i veće zahteve na natecatelje.

Kao društvenog, župskog i saveznog funkcionara vidimo ga skoro isključivo na tehničkim položajima.

Vrlo brzo postao je zamenikom, a kasnije i vodom društva. God. 1920. postaje načelnik župskog naraštaja, a godine 1921. bira ga Glavna skupština na predlog prednjačkog zbora za prvog zamenika načelnika župe. Od godine 1922. do godine 1924. on je vođa župe Strossmayerove, a od 1925. do 1928. nalazi se na položaju zamenika vode Hrvatskog Sokolskog Saveza.

U celokupnom tome radu kao tehnički uzgajatelj pokazuje sve odlike spremnoga prednjaka, koji savršeno vlada sa Tyrševim sustavom, dobrom metodom i koji radi svojih odličnih fizičkih sposobnosti vazda zavidnom elegancijom izvađa i najteže sastave.

Sa svim tim odlikama, razume se, da je mogao razviti toliko svestran, uspešan i plodonosan rad u Sokolstvu. Svojom inteligencijom trajno smeru napred, i kako je bio uvek pun stvaralačkih ideja, izmenadio je na pokrajinskom sletu JSS godine 1921. u Osijeku i nas i braću Čehoslovake sa svojim vežbama, koje je bio sastavio za župski nastup izabranog članstva, u kojima je kao jedan od prvih u slovenskom Sokolstvu kombinovao proste sa redovnim vežbama, koje su u uzornoj izvedbi pod njegovim vodstvom polučile vanredan uspeh. To priznanje odeli su mu i Česi — što više — ČOS tražila je od tadanjeg župskog vode da joj te vežbe pošalje.

Kao sokolski učitelj propagirao je kod ženske i dečje gimnastike ritmiku, te su svakome od nas još u živoj uspomeni uspeši brojnih akademija, koje su pod njegovim vodstvom bile priređivane i koje još i danas, — kad njega više nema, i unatoč toga što je posle 1924. godine ograničio svoj rad više na prosvetno i savetodavno delovanje — ostavljaju duboki trag i pokazuju svoj indirektni upliv i na današnje izvedbe.

Ako još spomenemo, da je u dugom nizu godina, što je delovao bilo kao tehnički radnik u društvu ili u župi priređivao i saradivao u velikom broju prednjačkih tečajeva, koji su davali bezbroj prednjaka, onda možemo smelo ustvrditi, da je svojim radom zadužio Sokolstvo i da je u našim redovima sam ostavio jednostavan ali najlepši i najtrajniji spomenik.

Kod osnutka Sokolstva kraljevine Jugoslavije bio je brat dr. Mergenthaler prvi iz redova H. S. S., koji je prijavio svoje stupanje u novu organizaciju, ne obazirajući se na to, što će

zaključiti organizacija u kojoj je do sada bio. Ispravno ocenjen po njegovom radu i njegovim zaslugama za Sokolstvo bio je postavljen na mesto IV. zamenika starešine Saveza SKJ te prvog zamenika starešine Sokolske župe Osijek. Nadalje je bio član T. O. Saveza, član T. O. župe Osijek i predsednik ispitne komisije za polaganje župskog prednjačkog ispita župe Osijek. Kao takav sudelovao je u celokupnom radu obih instancijskih, a naročito u organizacijsko-pravnom te tehničkom. Svojom bogatim iskustvom i velikim sokolskim znanjem mnogo je doprineo na izradbi raznih pravilnika u Savezu i župi. Kao zamenik savezne uprave bio je delegiran na razne priredbe u Sokolstvu, pa ga vidimo još tik pred svoj odlazak na lečenje kako zastupa Savez na sletu župe Osijek, dne 15. i 16. augusta u Vukovaru, kao i na proslavi otvorenja Sokolskog doma u Sibiru dne 6. septembra o. g. No već nekoliko dana iza toga istragne ga teška bolestica protiv koje se toliko borio iz sredine koju je toliko ljubio i on je otišao na lečenje sa kojeg mu nije bilo sudeno da se živ vrati među nas.

Žalobne svečanosti

Dne 31. oktobra o. g. prestalo je u Lainzu kod Beča da kuca to plemenito sokolsko srce. Mrtvo telo brata dr. Mergenthalera preveženo je automobilom u Osijek, gde je stiglo u sredu dne 4. novembra o. g. u 11.30. Tu je prenešeno u Sokolski dom, gde je postavljen javno na odar. Sokolska društva Osijek gornji grad i Osijek donji grad čuvala su izmenično počasne straže.

Još istoga dana stigli su iz Beograda brat Đura Paunković, II. zamenik starešine Saveza SKJ kao zastupnik Njegovog Visočanstva Kraljevića Petra, brat Kosta Sretenović, načelnik Ministarstva prosvete i zamenik Sokolske župe Beograd kao zastupnik gospodina Ministra prosvete i brat Ante Brozović, tajnik Saveza SKJ, kao jedan od zastupnika bratskog Saveza, dok je zam. starešine brat Lacko Križ stigao iz Zagreba sutradan.

Istoga dana uveče u 20.30 održana je žalobna sednica, koju je sazvala uprava župe. Osim skoro svih članova uprave, prisustvovali su toj sednici i brojni izaslanici Sokolskog društva Osijek gornji grad i Osijek donji grad te gore navedeni izaslanici starešine Saveza, savezne uprave i ministra prosvete. Na toj je sednici starešina župe Osijek, brat Dimitrije Petrović, toplim i biranim rečima komemorirao smrt pokojnog brata Mergenthalera, svestrano ocrtavajući bogati rad i velike zasluge pokojnog brata, odajući mu time toliko zasluženu i dostojnu počast.

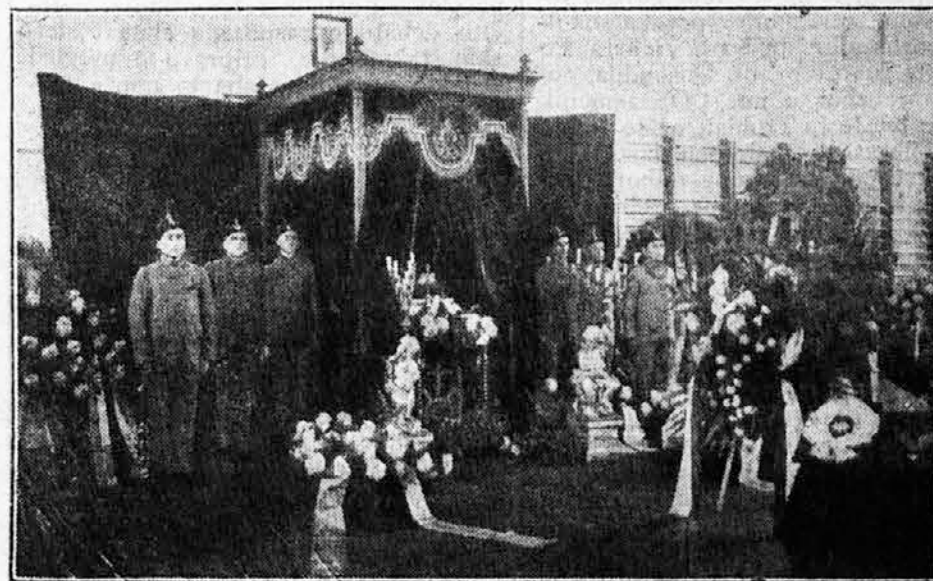
Na toj je sednici zaključen osnutak »Fonda dr. Pavla Mergenthalera« u svrhu daljnje izgradnje »Sokolskog doma« u Osijeku gornjem gradu, kako bi i tim vidnim i plemenitim načinom pokojniku ostala sačuvana trajna uspomena. Posle zaključka ove sednice prešli su svi prisutni korporativno iz sednične sobe u sokolanu i poklonili se mrtvom telu brata Mergenthalera, zadržavajući se tamo nekoliko minuta ćutanju.

U petak dne 6. novembra o. g. u 11.30 otpređen je brat dr. Pavle Mergenthaler velikim sokolskim počastima te spontanom ogromnim učesničkim građanstva na svoje poslednje počivalište u obiteljsku grobnicu u Valpovu.

Iza posvete zemnih ostataka otvrala je fanfara Sokolskog društva Osijek donji grad žalobni koral. Za tim se sa stepenica Sokolskog doma oprostio od pokojnika u ime Saveza SKJ brat Lacko Križ, III. zamenik starešine Saveza, sledećim govorom:

Braćo i sestre!

Tužna i zalosna dužnost sakupila nas je, da sprovedemo mrtve ostatke dragog i milog jednog brata k večnom počinku. Izgubismo dragog našeg brata dr. Pavla Mergenthalera. Još pred par meseci veselo je pričao, kako su lečni-

Pokojnik na odru u Sokolskom domu u Osijeku — Pred odrom venac
Nj. Vel. Kralja — Odličja

ci našli samo jednu malu grešku, koju će brzo odstraniti i posvema ozdraviti. Verujući u tu nadu i mi smo se zajedno sa njime radovali i ne sluteći, kakova će nas ubrzo sudbina stići, a njemu prekinuti nit života. Pa je zato naša bol i žalost tim jača, jer nas je stigla neočekivano i nepredviđajuća. Tako se prorodiše naše vrste za jednog uvaženog člana, za jednu vrsnu silu i za jednog iskrenog i dobrog brata. Posvetivši se od mladosti Sokolstvu, u Sokolstvu je radio, u Sokolstvu je živio i davao života i poleta Sokolstvu. U bivšem Hrvatskom Sokolskom Savezu bio je zamenik saveznog načelnika, a njegovi su se saveti rado slušali, jer su bili puni znanja i posve stručnjački utvrđeni. Kada je nestalo plemenskog Sokolstva i osnovan jedinstven Soko za našu jedinstvenu državu, onda je on, veran svojoj sokolskoj ideji, pristupio u to Sokolstvo, uvaživ nepobitnu činjenicu, da je Sokolstvo jedino i nepredobivo dobro celog Slovenstva. Tu je on, znan i poštovan, bio srdačno i bratski dočekan i počašćen odlikovanjem, koje je odgovaralo njegovom radu i njegovom poštenju, pa je on bez prekida nastavio svojim mirnim, ozbiljnim, nesebičnim i požrtvovnim radom. Njegovi su se mirni i trezni govori rado slušali, a mudri i objektivni saveti rado uvažavali. Sada umukoše usta njegova i ostade samo tužna uspomena na dobrog nam i milog brata dr. Pavla Mergenthalera, koji od sada pripada samo uspomeni i istoriji. Plać i suze rodbine i dece, puni bola i čemera, pojačavaju i našu bol, koji osećamo što smo s njime izgubili.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije oprašta se, evo, od Tebe, dragi brate Pavle, pun pijeteta i zahvale za tvoja dobra dela, učinjena Sokolstvu. Tvoja će uspomena među nama ostati trajna i mi ćemo Te se sećati sa pijetetom zahvalna srca.

Podi, dragi Pavle, voljom Svemogućega u večni mir i pokoj, i neka Ti bude večna slava! Slava bratu Pavlu Mergenthaleru!

Brat Lacko Križ jedva je mogao dovršiti svoj govor, toliko je bio dirnut, toliko su ga gušile suze.

Mrtvo telo brata dr. Pavla Mergenthalera prenela su zatim sledeća braća na mrtvačka kola: Lacko Križ, III. zamenik starešine Saveza, Dimitrije Petrović, starešina Sokolske župe Osijek, Aleksander Kostnapfel, zamenik saveznog načelnika i T. O., inž.

Miloš Kvapil, načelnik Sokolske župe Osijek, Fran Schwarzwald, I. zamenik starešine Sokolske župe Zagreb i Stjepan Vuičić, III. zamenik starešine Sokolske župe Osijek.

Po tom je krenula žalobna povorka i to ovim redom: Iza krsta, koji je nosio mali Sokolić Uglješa Maučević, išla je duga povorka školske mladeži i to sviju osječkih osnovnih i srednjoškolskih zavoda. Sledila su odličja te onda veneci, koje su nosili Sokoli i Sokolice: Venac Njg. Veličanstva Kralja, sa natpisom: Doktoru Pavlu Mergenthaleru — Aleksandar, venac Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, Sokolske župe Osijek, Ministarstva prosvete i Ministarstva vojske i mornarice. Iza ostalih venaca, kojih je bilo u veoma velikom broju, išla je vojna muzika, a za njom počasna baterija 31. artiljerijskog puka. Sledio je Advokatski klub, Udruženje trgovaca i industrijalaca (kojemu je pokojnik bio dugogodišnjim tajnikom), fanfara Sokolskog društva Osijek donji grad, Sokolice u odori, Sokolice u građanskom odelu, svećenstvo, kola sa pokojnikom te obitelji. Iza obitelji su išli izaslanici Prestolonaslednika, izaslanici Ministra prosvete i Ministra vojske i mornarice, artiljerijski brigadni general Radoslav Dunjić, predstavnici Saveza i starešina Sokolske župe Osijek.

Za ovim izaslanicima išao je oficirski kor sa generalom Belimarkovićem na čelu, rezervni oficiri, zatim mnogobrojno građanstvo, dok je odred vojske zaključio povorku.

Stigavši na kolodvor Slavonske Podravske Željeznice bilo je mrtvo telo brata Mergenthalera prenešeno sa kola u vagon po sledećoj braći: dr. Matija Perić, II. zamenik starešine župe Osijek, A. F. Stanetti, prosvetar župe Osijek, M. A. Dimitrijević član uprave župe, Nikola Teodorović, starešina Sokolskog društva Vukovar, dr. I. Kenfelj, starešina Sokolskog društva Đakovo, Ferdo Deszathy, starešina Sokolskog društva Valpovo.

Tu se od pokojnika oprostio osječki advokat dr. Nikola Tolnauer u ime Advokatskog kluba i drugova advokata, ocrtavši njegove vrline u zvanju, njegovu veliku savesnost i ispravnost, te njegovu duboku spremu. Sudelovanje na tom zdanjem ispračaju do stanice bilo je veliko. Veoma veliki broj izaslanika župskih jedinica sudelovalo je na sprovodu.

Brat Lacko Križ oprašta se sa pokojnikom pred Sokolskim domom

Venci i odred vojske u pogrebnoj povorci

LOVENKO SOKOLSTVO

Sednica sokolskih redakcija ČOS

Redaktori sokolskih listova ČOS održali su 24. i 25. oktobra u Pragu sednicu pod pretsedništvom br. dr. Dosoudila, pretsednika tiskovnog odbora ČOS, koji se je u svom govoru lepm rečima setio umlog prvaka sokolskih novinara br. dr. Krla Hellera. Po uvodnom govoru br. dr. Dosoudila, pozdravio je zbor u ime ČOS zamenik staroste br. Josip Truhlař, na što je bio svim delegatima podnešen izveštaj o radu saveznog tiskovnog odbora. Zatim se prešlo na pojedine referate. Iz izveštaja br. Křiža razvidno je, da je od 52 župe priredilo izveštajne škole njih 19, a ove godine će te škole prirediti još 18 župa, u 11 župa pak bar se je predavalo o važnosti sokolske izveštajne službe i tek samo 4 župe nisu se time pozabavile. Po izveštaju br. Krejčija, redaktorskog zbor ČOS broji ukupno 10 urednika centralnih listova, 50 urednika župskih vestnika, 12 urednika sokolskih rubrika u dnevnim novinama te 4 privatnika, koji izdaju sokolske listove.

Ovoj sednici učestvovali su u punom broju skoro svi redaktori i još mnogo novinskih župskih izveštitelja, svih preko 100. O prednostima i slabim stranama župskih vestnika izveštali su braća Prochaska i Bima, o gospodarskoj strani izdavanja župskih vestnika govorio je br. Jandasek, koji je porazdelio listove na dve skupine: skuplje i jeftinije. Honorari se načelno ne plaćaju. Inerati pokrivaju skoro polovinu izdataka. Glavni cilj sednice je bio, da se sokolski redaktori upoznaju sa svojim dužnostima u pogledu propagande i duhovnog pripremanja članstva za pretstojeći svesokolski slet u Pragu 1932. U tom su se smislu bavili raznim temama referenti braća Jandasek, Otava, Bima i t. d. Zatim je izvršen izbor zastupnika sokolskog tiska u tiskovni odbor ČOS. Za pretsednika izabran je br. dr. Dosoudil, za zamenicu s. Styblova. Župsku štampu zastupaju braća Jandasek iz Brna, Krejči iz Smichova, Otava iz Parubice i dr. Weit iz Praga. Redaktori sokolskih rubrika u tom odboru imaju svoje zastupnike br. Šumana od »Narodnih Listy« i br. Jaroslava Borotinskog-Zyku od »Venkova«. Privatni izdavači sokolskih listova imaju s. Taborsku. Naredna sednica redaktora održaće se po sletu 1932. godine.

(Nastavak sa I. strane.)

U 13 sati krenuo je voz u Valpovu, noseći sa sobom mrtvo telo pokojnika, te opet veliki broj braće, prijatelja i poštovaoca. Na kolodvoru u Valpovu dočekali su voz jedinice Sokolskog okružja Dolnji Miholjac i to korporativno sa svim svojim kategorijama. Iza postrojenih sokolskih vrsta nagrnule su mase naroda. Već odavna nije bilo toliko sveta na ovoj stanici, kao što se ovaj puta sjatilo na sletu tuđe, bola i čemera. Sa vozom iz Osijeka stigli su ne samo Sokoli i lični prijatelji, nego i korporativno odbori Advokatskog kluba, te Udruženja trgovaca i industrijaca, veliki broj sudaca i mnoštvo građanstva, da od tihog i od mesta udaljenog groblja otprate posmrtno ostanke pokojnog brata.

Nad otvorenim grobom rekao mu je u ime župe Osijek i u ime njegovih najbližnjih saradnika zadnji tužni, topli i iskreni Zbogom starešina župe Osijek brat inž. Dimitrije Petrović, izrekavši ovaj čestitni govor:

Pavle brate! Neizmerna bol steže mi grlo, stojim shrvan pred Tvojim grobom, jer treba da Ti kažem poslednji Zbogom! I suviše prerano ostavljajući naše redove, ostavljajući ih u momentu najlepše i suveževne dobe, zavijaš u tuđu i crnu svez Sokolstvo onda, kad si najpotrebniji. Polaziš na dalek put, put sa kojega se nećeš vratiti, da ispuniš, evo, za nepunu godinu dana sokolski trolist nezaboravnih pokojnika naše župe. Posle sestre Durdice, brata Karla, dosudio je udes da danas ispramo i tebe, Pavle.

Čitav svoj život posvetio si radu i Sokolstvu, bio uvek i primer svima u ispunjavanju svojih sokolskih dužnosti. Nisi znao za odmor kada je sokolsku njivu trebalo obradivati, nisi znao za umor kada te je pozivala sokolska dužnost. I sada u naponu čovečje snage, u doba kada si bio pozvan da Sokolstvo, u punom smislu reči, vodiš, Ti, Pavle, ostavljajući nas ojađene da oplakujemo gorku sudbinu, kojom si otrgnut iz našeg kola.

Ti ne vidiš, Pavle, kako su se sletila braća i sestre iz svih krajeva naše župe, a i iz ostalih krajeva našega

Sednica prednjačkog zboru žena ČOS

Prednjački zbor žena ČOS održaće svoju sednicu u subotu 14. i nedelju 15. novembra u Pragu. Dnevni red obuhvataće, pored običajnih izveštaja načelnice i ostalih referentkinja, naročito debatu o rasporedu sleta i sletskih takmičenja, pripreme i pregled sletskih prostih vežaba te uopće tehničku stranu sleta, ukoliko se tiče ženskog načelnništva. O samoj sednici izveštice u jednom od narednih brojeva lista.

Gradnja vežbališta za slet u Pragu

Za gradnju vežbališta za praški slet raspisala je svojedobno ČOS naročiti konkurs, na koji su se prijavile ukupno 33 tvrtke, od tih 22 sa ponudama za izgradnju svih potrebnih objekata, a ostale za izgradnju pojedinih delova vežbališta. U jednoj ponudi predlagalo se je izgradnja železnih tribina i t. d. Najskuplja ponuda tražila je 7 miliona Kč za čitavu izgradnju, a najjeftinija pak samo 3.024.000 Kč, dakle više nego polovicu manje. Odluka o tome još nije pala, jer građevni odbor ČOS još nije pregledao sve nacrte.

Pokrajinski slet poljskog Sokolstva

Pokrajinski slet poljskog Sokolstva održaće se naredne godine u Gdynju, mladoj poljskoj luci zapadno od Gdanskog, koji je svojom protupoljskom politikom odbio od sebe sve poljske krugove i tako omogućio silan porast grada Gdynja, koji sada ima preko jedne trećine prijašnjeg prometa Gdanskog. Da se tamo, među potpunim poljskim stanovništvom, učvrsti poljska nacionalna misao, poljsko Sokolstvo priprema pokrajinski sokolski slet, kojemu će po svoj prilici učestvovati također i predstavnici slovenskih sokolskih organizacija. Pretsedništvo ČOS u tom smislu donelo je već svoj zaključak.

Sokolstva na ovaj tužan slet, na slet boli, na rastanak s Tobom.

Suzama u očima stoji brat uz brata, stoji naraštaj do članstva stoji seljak i radnik do intelektualca svi u crvenim košuljama, u ovim crvenim košuljama, koje su nama svima simbol čitavog našeg bivstvovanja i ispod kojih smo sanjari li najlepše snove o budućnosti našega naroda, verem, da će se ista postići samo putem Sokolstva.

A danas Tebe, Pavle, nema, nema više ni u sednicama ni u Sokolani, nema Tebe ni na peru ni na delu.

Usud je tako hteo, a mi nemoćni moramo da mu se pokorimo.

Svetao i čist, kao što si bio u životu, stupaš danas pred našeg velikog učitelja, da položiš račun o svome radu, koji je u svakom pogledu bio uzoran.

Na rastanku, Pavle, obećajemo Ti, da ćemo Tvojim uspomenu čuvati i ostaviti je u nasleđe i amanet svojim mladima kao primer nesebičnog i požrtvovnog rada.

Na putu u večnost neka Ti je slava i hvala od Sokolstva naše župe, koje Ti ovim oda je poslednji bratski pozdrav!

Slava bratu dr. Pavlu Mergenthaleru!

U toj jezivoj tišini tada, koju su prekidali jecaji jedne duboke bratske i sestrinske boli, boli sokolske, spuštalo se telo pokojnog brata dr. Mergenthalera u naručaj rodne grude na večni počinak.

Fond brata dr. Pavla Mergenthalera

U fond brata dr. Pavla Mergenthalera za dalnju izgradnju Sokolskog doma u Osijeku u mesto venca na njegov odar položili su:

Sokolska župa Osijek 1.000 Din; Komora za obrt, trgovinu i industriju Osijek 500 Din; Tennis klub Osijek 500 Din; Sokolsko društvo Belišće 350 Din; Dlouchy Franjo 300 Din; Wilhelm Robert 250 Din; Paunković Đuro 200 Din; Petrović Dimitrije 200 Din; Vučić Stjepan 200 Din; Hinić Dušan 200 Din; Rosija-Foncier, osig. društvo Osijek 200 Din; g. Mergenthaler Adam 100 Din; g. Gomboš Iso 100 Din.

Saučešća povodom smrti brata dr. Pavla Mergenthalera

Saučešće Saveza SKJ pokojnikovoj porodici

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, povodom smrti brata dr. Pavla Mergenthalera, uputio je pokojnikovoj porodici sledeće brzojavno saučešće:

Gospoda

Mira Mergenthaler

Osijek.

U golemoj Vašoj tuzi saučestvujemo s Vama. Vaš gubitak i naš je, jer izgubismo vrednog brata i iskrenog pobornika sokolskog bratstva. Slava bratu Pavlu!

Za Savez Sokola kraljevine Jugoslavije:

II. zamenik starešine: Tajnik:
Đura Paunković. Ante Brozović.

Saučešća Savezu SKJ

Povodom smrti IV. zamenika starešine Saveza SKJ primio je Savez brojna brzojavna i pismena saučešća iz redova slovenskog Sokolstva, kao i od strane naših župa, društava i pojedine braće.

Medu prvim Savez je primio

SAUČEŠĆE ČEHOSLOVAČKOG
SOKOLSTVA.

Čast i slava uspomeni brata Mergenthalera! Saučestvujemo s Vama.

Čehoslovenska obec sokolska, Bukovský, zamenik staroste — Prag.

Braćo! Žalim s Vama smrt Vašeg zamenika starešine Saveza brata dr. Mergenthalera, ustrajnog i požrtvovnog radnika na polju našeg sokolskog rada. Njegovom imenu sačuvaću za uvek uspomenu, kako je to u punoj meri zaslužio svojim sokolskim životom. Sa ponovnim srdačnim i iskrenim izrazom saučešća rukujem se s Vama i istajem u bratskoj ljubavi Vaš ođani.

Josip Truhlař, zamenik starešine i prosvetara ČOS — Poděbrady.

Tugujem s Vama nad smrću brata Mergenthalera.

Marija Provaznikova, načelnica ČOS — Prag.

Braćo i sestre! Molim izvolite primiti izraz mog iskrenog i dubokog sažaljenja nad smrću zamenika starešine dragog brata dr. Pavla Mergenthalera, koga ću se uvek blagodarno sećati kao dobrog i uzornog Sokola. Molim da moje sažaljenje izvolite saopštiti također i bratskoj župi Osijek.

Jen Pelikan — Prag.

SAUČEŠĆE POKRAJINSKOG SAVEZA RUSKOG SOKOLSTVA U JUGOSLAVIJI.

Beograd. Draga braćo! Povodom prerane smrti plemenitog sokolskog radnika i vrednog sina ujedinjene kraljevine Jugoslavije, IV. zamenika starešine, brata dr. Pavla Mergenthalera, starešinstvo Pokrajinskog Saveza ruskog Sokolstva u Jugoslaviji moli bratsku upravu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije da primi izjavu našeg iskrenog saučešća u ovom teškom gubitku. Sa bratskim Zdravo! Starešina Saveza Artamanov, tajnik Nikola A. V.

SAUČEŠĆA SOKOLSKIH ŽUPA I DRUŠTAVA.

Sokolska župa Banja Luka. Učestvujemo u našoj zajedničkoj tuzi za IV. zamenikom starešine Saveza bratom dr. Pavlom Mergenthalerom. Laka mu bila rodna gruda! Vječna mu uspomena među nama! Zdravo! Starešina dr. Moljević, sekretar Puvač.

Sokolska župa Bjelovar. Primite toplu i iskrenu sućut nad gubitkom IV. zamenika starešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije brata dr. Mergenthalera Pavla. Zdravo! Starešina Filičić, tajnik Lubičan.

Sokolska župa Celje. Podpisana župa izreka na izgubi, ki je zadela bratski Savez s smrtjo njegovega IV. namestnika starešine brata dr. Pavla Mergenthalera, svoje najotkritosrečnejše sožalje. Težak udarec je zadela vsi organizaciji, ker ji je bil sredi svojega plodonosnega dela iztrgan brat v dobi, ki bi bil naši skupni stvari doprinesel še mnogo dobrin. V naših srcih ostane pokojni brat v hvaležnem spominu. Starešina Jože Smertnik, tajnik Čepin.

Sokolska župa Ljubljana. Dragi bratje! Neizmerno nas je potrla pretresujoča vest o smrti našega predragoga brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. namestnika staroste SKJ, ter Vas

prosimo, da sprejmete o tej priliki naše iskreno in globoko sožalje. Ko smo v tem trenutku v globokem občustovanju s Vami nad izgubo predobrega brata, se spominjamo njegovih velikih in neprecenljivih zaslug za Sokolstvo, na katerega oltar je položil blagopojni premnogih žrtve. Bil je vseskozi svoje plodonosno življenje vedno zvest sokolski misli, skratka, bil je Sokol v pravem pomenu besede, ki ga bomo težko pogrešali v naših vrstah. Ko Vam pošiljamo tudi ob tej priliki naše iskrene pozdrave, Vam kličemo bratski sokolski Zdravo! Starosta dr. Josip Pipenbacher, tajnik Stane Flegar.

Sokolska župa Maribor. Duboko ožalošćeni smrću cenjenog i dragog brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamenika starešine našega Saveza, molimo Vas, da izvolite primiti naše iskreno bratsko saučešće, a dragome pokojniku neka je večan spomen! Zdravo! Za župsku upravu, za starostu dr. M. Kovarič, tajnik Dojčinović.

Sokolska župa Mostar. Najiskrenije učestvujemo u najnovijem teškom gubitku našeg Sokolstva, koji ga je zadesio preranom smrću našeg odličnog i iskrenog sokolskog saradnika brata dr. Pavla Mergenthalera. Slava mu! Uprava župe.

Sokolska župa Novi Sad. Tužna vest o smrti brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamenika starešine Saveza, duboko je potresla čitavo članstvo naše župe, koje u njegovoj smrti gubi ne samo jednog od najvećeg svojih učitelja i ideologa, već i brata, čije je rodoljubivo srce snažno i besprimerno kucalo za velike sokolske i nacionalne ideale. Uprava Sokolske župe u svoje ime i u ime svoga članstva učestvuje u velikoj žalosti i moli bratski Savez da bude tumač naše boli kod ucviljene pokojnikove porodice. Za upravu župe starešina dr. Pavlas, sekretar Knežević.

Sokolska župa Sarajevo. Duboko ožalošćeni smrću brata Mergenthalera, izjavljujemo bratsko saučešće, a pokojnikovoj uspomeni slava! Župa Sarajevo.

Sokolska župa Split. Izrazujemo bratsko saučešće nad smrću zaslužnog brata Mergenthalera. Župa.

Sokolska župa Tuzla. Povodom smrti brata potstarešine dr. Mergenthalera, primite izraz našeg iskrenog saučešća. Zdravo! Starešina župe Jovan Petrović.

Sokolska župa Užice. Bratsko saučešće za izgubljenim vodom bratom dr. Mergenthalerom Pavlom šalje župa Užice uz sokolski pozdrav Zdravo! Tajnik Nešović, starešina Draškić.

Sokolska župa Varaždin. Povodom smrti dragog brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamenika starešine sokolskog Saveza, izvolite primiti naše bratsko iskreno saučešće. Slava bratu dr. Pavlu Mergenthaleru! Zdravo! Starešina Belčić, tajnik Suligaj.

Sokolsko društvo Beograd I. Izvešteni o preranoj smrti našeg vrlor brata i IV. zamenika starešine Saveza SKJ, dr. Pavla Mergenthalera, starešinstvo ovoga društva shvatilo je težinu ovog udara, koji je zadesio našu celu sokolsku porodicu i bratsku saveznu upravu, te je na svojoj sednici od 6. novembra t. g. odalo u ime svoje i celokupnog članstva ovoga društva dužnu poštu pokojniku i rešilo istovremeno da bratskoj saveznoj upravi kao predstavniku naše sokolske porodice izrazi svoje najdublje saučešće. Zdravo! Uprava društva.

Sokolsko društvo Biograd na moru. Prilikom smrti našeg uzornog brata i IV. zamenika starešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije dr. Mergenthalera Pavla, izrazujemo s ovim bratskom Savezu naše duboko saučešće. Uprava društva.

Sokolsko društvo Kotor. Bratskom Savezu izričemo svoju žalost nad ranim gubitkom brata dr. Pavla Mergenthalera, kojim je pogodeno cijelo naše jugoslovensko Sokolstvo. Zdravo! Starešina B. Marčić, tajnik J. Hruš.

Sokolsko društvo Kumanovo. Iskreno žaleći prerani gubitak brata Mergenthalera, bratskom Savezu izjavljujemo svoje saučešće Sokolsko društvo Kumanovo.

Ljubljanski Sokol. Vest, da je po dolgi in težki boleznij preminul brat dr. Pavao Mergenthaler, IV. zamenik starešine sokolskega Saveza, nas je vse, ki smo ga poznali, globoko pretresla. Uverjeni, da je tudi v vrstah savezne uprave nastala zevajoča verželj, ki jo bo le težko ispolniti, izrekamo naše iskreno in globoko občuteno sožalje. Blagopojnika bomo hranili v najčistejšem spominu. Zdravo! Starešina Kajzel, tajnik Ahčin.

Sokolsko društvo Pirot. Bratsko saučešće za preminulim zamenikom starešine Mergenthalerom. Slava mu! Starešina Nešić.

Sokolsko društvo Subotica. Duboko dirnuti smrću brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamenika starešine sokolskog Saveza, izjavljujemo iskreno saučešće. Sokolsko društvo Subotica.

Sokolsko društvo Sušak. Istaknuvši na našem domu žalobnu zastavu za bratom zamenikom saveznog starešine dr. Mergenthalerom, sažaljujemo njegov prerani gubitak. Sokolsko društvo Sušak.

Sokolsko društvo Šid. Povodom smrti potstarešine Saveza brata dr. Mergenthalera u izrazima žalosti primite naše saučešće. Za Sokolsko društvo Šid dr. Hegović, starešina.

Sokolsko društvo Vukovar. Za odličnim bratom dr. Mergenthalerom mnogo žali Sokolsko društvo Vukovar.

Sokolsko društvo Zagreb III. Žalimo gubitak sokolskog prvaka i nacionalnog pionira. Slava bratu Mergenthaleru. Dr. Ivo Ražem.

OSTALA SAUČEŠĆA.

Mostar. Duboko dirnut tužnom veću o preranu gubitku IV. zamenika saveznog starešine brata dr. Pavla Mergenthalera, vrlor sokolskog radnika, hitam da izrazim bratskoj saveznoj upravi svoje iskreno i duboko saučešće, a milom bratu Pavlu neka je večna uspomena među nama! Slava mu! Zdravo! Milivoj Jelačić.

Novi Sad. Povodom smrti brata br. Pavla Mergenthalera, IV. zamenika starešine Saveza, ovim izjavljujem moje najtoplije saučešće. Zdravo! Milan Teodorović, načelnik župe.

Zagreb. Izrazujem sažaljenje nad smrću brata starešine dr. Mergenthalera. Luiza Palčić.

Šibenik. Povodom smrti brata Mergenthalera iskreno saučestvujemo. Montana. Ladenhauser.

SAUČEŠĆA SOKOLSKOJ ŽUPI OSIJEK.

Sestre i braćo!

Bolno me se dojmila žalosna vest, da je nakon duže patnje umro u mladosti svog sokolskog života zamenik starešine Vaše župe i Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije brat dr. Pavao Mergenthaler. Zato hitam da Vas umolim, da izvolite primiti iskrene izraze čistog saučešća i da budete uvereni, da s Vama delim Vašu bol. Bila bi Vam veoma zahvalna, kad bi bili tumačem mogea saučešća i ožalošćenosti obitelji. Čast i slava uspomeni pokojnika! Na zdar!

Načelnica Československe obce sokolske M. Provaznikova. — Praha.

Braćo i sestre!

Duboko potresen smrću Vašega starešine brata dr. Mergenthalera izrazujem Vam bratsko i srdačno saučešće. Žalimo za radinim Sokolom, koji je morao da u tako mladom veku ostavi Vas i nas.

Bratski stisak ruke svima Vama, u bratskoj ljubavi Vam odani.

Josip Truhlař, zamenik staroste ČOS — Poděbrady.

Lacko Križ, Zagreb. Potresen žalosnom vijesti o nenadanoj smrti dragog brata Mergenthalera moje najdublje saučešće Vama i ožalošćenosti familiji.

Sokolska župa Celje. Težak udarec, ki je zadela bratsko Sokolsko župo smrtjo saveznega in župnega potstarešine brata dr. Pavla Mergenthalera je zadela v isti meri tudi nas. Ločil se je od nas odlični delaven brat v dobi, ko je bilo stavljenih na nj še mnogo nalog, je izguba tem hujša. Prosimo, bodite tolmachi našega iskrenega sožalja ožalošćeni rodbini in sorodnikom. Zdravo! Jože Smertnik, starešina.

Sokolska župa Ljubljana. Ob priliki, ko je zadela Vašo župo težka usoda s smrtjo br. dr. Pavla Mergenthalera, sprejmite naše iskreno in globoko sožalje. Predragoga nam pokojnika, ki so ga krasile vse vrline pravega Sokola in ki je skozi vse svoje življenje posvetil mnogo svojega dela in truda sokolski misli in ideji, bomo ohranili v trajnem spominu, kateremu kličemo »Slava!«

Prosimo Vas, da ste tolmachi našega iskrenega sožalja tudi rodbini blagopojnika in Vas ob tej priliki iskreno in bratsko pozdravljamo. Zdravo! Dr. Pipenbacher, starosta, Flegar, tajnik.

Sokolska župa Zagreb. Nad preranim gubitkom brata dr. Pavla Mergenthalera i požrtvovnog Sokola, Vašega zamenika starešine, izvolite primiti naše duboko, bratsko saučešće. Zdravo! Dr. Gavrančić, starešina, H. Nagler, tajnik.

Sokolska župa Banja Luka. Sokolska župa Banja Luka učestvuje u Vašoj tuzi za vrednim zamenikom starešine bratom dr. Pavlom Mergenthalerom. Zdravo! Dr. Moljević, starešina, Puvač, sekretar.

ROSIJA-FONSIER ♦ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ♦ BEOGRAD

Sokolska župa Bjelovar. Molimo Vas, da primite našu iskrenu sućut nad gubitkom našega brata, a zamjenika starešine Vaše župe. Zdravo! Potpukovnik Filičić, starešina, Lubičan, tajnik.

Uprava Sokolske župe Maribor. Nemilo iznenađeni veću o preranoj smrti odličnoga Sokola, dragog brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamjenika starešine našega Saveza, mi Vas molimo, da izvolite primiti naše najiskrenije bratsko sauešće, a milome pokojniku neka je slava i večan pomen! Zdravo! Dr. M. Kovačić za starešinu, Dojčinović, tajnik.

P. s. Veoma žalimo, što nismo bili obavješteni o prevozu posmrtnih ostataka pokojnikovih kroz Maribor, ostade čega nemogmo pokojniku odati našu posljednju počast na teritoriju naše župe.

Sokolska župa Novi Sad. Tužna vest o smrti brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamjenika starešine Saveza, duboko je potresla čitavo članstvo naše župe, koje u njegovoj smrti gubi ne samo jednoga od najvećih svojih učitelja i ideologa, već i brata, čije je rodoljubivo srce snažno i bezprimerno kucalo za velike sokolske i nacionalne ideale. Uprava Sokolske župe u svoje ime i u ime svoga članstva učestvuje u velikoj žalosti i moli bratsku župu, da bude tumač naše boli kod ucvičljene pokojnikove porodice. Dr. Pavlas, starešina, Knežević, sekretar.

Sokolska župa Užice. Bratsko sauešće šalje bratskoj župi za izgubljenim bratom dr. Pavlom Mergenthalerom uz sokolski pozdrav Zdravo! Draškić, starešina, Nesković, tajnik.

Sokolska župa Sarajevo. Duboko ožalošćeni smrću brata Mergenthalera, izjavljujemo bratsko sauešće, a pokojnikovoj uspomeni Slava! Župa Sarajevo.

Sokolska župa Mostar. Prilikom smrti uglednog našeg sokolskog saradnika brata dr. Mergenthalera iskreno učestvujemo u sokolskoj žalosti. Molimo da naše sauešće izrazite njegovoj porodici. Uprava župe.

Sokolska župa Split. Izrazujemo bratsko sauešće nad smrću zaslužnog brata Mergenthalera. Župa.

Sokolska župa Tuzla. Povodom smrti brata dr. Mergenthalera primite izraz iskrenog sauešća i izjavite ispred naše župe sauešće porodici pokojnog brata potstarešine. Zdravo! Starešina župe Jovan Petrović.

Sokolska župa Veliki Bečkerak. Molimo da primite naše iskreno i sokolsko sauešće za brata Mergenthalera Pavla. Slava mu! Bog da mu dušu prosti! Sauešće rodbini.

Sokolska župa Varaždin. Povodom smrti našeg dragog brata dr. Pavla Mergenthalera, IV. zamjenika starešine župe, izvolite primiti naše bratsko iskreno sauešće. Slava bratu dr. Pavlu Mergenthaleru! Zdravo! Starešina Belčić, tajnik Suligoj.

Sokolsko društvo Vukovar. Za dragim bratom Mergenthalerom mnogo žali Sokolsko društvo Vukovar.

Sokolsko društvo Đakovo. Nad preranom smrću brata Mergenthalera Pavla duboko tugujemo. Njegove vrline i dobra sokolska svojstva neka služe primerom pokoljenjima. Slava milom pokojniku!

Sokolsko društvo Pleternica. U velikoj žalosti prigodom smrti brata Mergenthalera primite naše najdublje sauešće. Starešina Prica.

Sokolsko društvo Đurđinovac. Prigodom smrti našeg odličnog brata i Sokola dr. Pavla Mergenthalera, I. zamjenika starešine, izražavamo bratskoj župi, a preko nje i cenjenoj obitelji milog nam pokojnika, naše bratsko sauešće. Slava bratu Pavlu Mergenthaleru! Zdravo! Starešina Radanović, tajnik Deprato.

Sokolska četa Privlaka. I ova četa priključuje se naslovu u pogledu žaljenja nad gubitkom zaslužnog brata zamjenika starešine dr. Pavla Mergenthalera, te mu želi večnu slavu sa poslednjim bratskim pozdravom. Lahka mu zemljica bila! Ujedno se moli i od strane ove čete njegovoj obitelji izručiti sauešće na njegovom gubitku. Zdravo!

Braća Montana i Ladenhauser. Šibenik. Potreseni smrću dragog brata delimo bratsku žalost.

Dušan M. Bogunović, školski nadzornik, Zagreb. Molim da primite bratsko sauešće na gubitku člana Vašega sokolskog brata u Osijeku i sokolske župe. Zdravo!

Generalno zastupstvo u Osijeku. Rosie-Foncier. Prigodom smrti veoma poštovanog gospodina dr. Pavla Mergenthalera, podstarešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, izvolite primiti izraz našeg najdublje sauešća. Mesto venca na odru pokojnikovu čast nam je priložiti Vam 200 Din na cij. uporabu.

Rosia-Foncier, sekretar Gombos Izso. Osijek. Prigodom smrti veoma poštovanog gospodina dr. Pavla Mergenthalera, podstarešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, izvolite primiti izraz mog najdublje sauešća. Mesto venca na odru pokojnikovu čast mi je priložiti Vam 100 Din na cij. uporabu.

Adam Mergenthaler Osijek. Prigodom smrti veoma poštovanog gospodina dr. Pavla Mergenthalera, podstarešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, izvolite primiti izraz mog najdublje sauešća. Mesto venca na odru pokojnikovu čast mi je priložiti Vam 100 Din na cij. uporabu.

Adam Mergenthaler Osijek. Prigodom smrti veoma poštovanog gospodina dr. Pavla Mergenthalera, podstarešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, izvolite primiti izraz mog najdublje sauešća. Mesto venca na odru pokojnikovu čast mi je priložiti Vam 100 Din na cij. uporabu.

IZ UPRAVE LISTA

Svaki pretplatnik, koji promeni adresu, neka nam to odmah javi, da mu se list može uredno dostavljati. Pokraj nove adrese neka uvek pošalje i svoju staru adresu.

ĐURO P. BRZAKOVIĆ (Beograd):

Naše članstvo

(Tema za razmišljanje.)

I pre nove formacije našeg Sokolstva zapažena je u našim redovima jedna — više manje — čudna pojava, naime privremenost članstva.

I sva starija braća, koja se nalaze na vodećim mestima, te su mogla izbliza pratiti razvoj Sokolstva i prilike u njemu, zapazila su, da naše članstvo ne ostaje stalno u organizaciji — bar do svoje zrele dobe — već samo privremeno.

U svakom društvu postoji znatan i zadovoljavajući broj dece i naraštaja, ali koji se do prelaska u članstvo stalno smanjuje. To smanjivanje produkuje se docnije sve jače i jače, i gotovo svuda broj članstva iznad doba obaveznog za vezbanje, tako je mali, da takovih članova retko gde i ima, oni prosto isčeznu. Ovo isčezavanje članstva iz društava ima vrlo značajnih posledica za naše Sokolstvo, jer je to jedan veliki gubitak, koji utiče da naša organizacija ne postane još veća i moćnija.

Nije ovde u pitanju samo broj izgubljenog članstva — što je, razume se, velika šteta — nego je važno to, što je to članstvo predstavljalo našu moralnu snagu. To je bio obraden element, koliko toliko upućen u Sokolstvo, koji bi mogao, da je ostao duže u društvima, valjano da posluži, učeeći one nove, koji dolaze.

Zamislimo samo, kako bi to sjajno i idealno bilo, kada bi svako naše društvo moglo da zadrži u svojoj sredini sve ono članstvo, koje godinama doklazi i prolazi kroz vezbaonicu. Koliki bi sokolski kadar bio za deceniju, dve? Mi bi postali vrlo važan faktor, čiji

bi uticaj bio od velikog značaja za sveskoliku budućnost našega naroda. Naš bi rad tada zaista označavao jedan od onih velikih pokreta, koji se javljaju u važnim momentima istorije i stvaraju preporode u životu naroda. Izgleda, kao da se kod nas još dovoljno ne procenjuje značaj Sokolstva, iako je vrlo dobro poznato, što je ono učinilo kod bratskog čehoslovačkog naroda u jednom najkritičnijem času — u času njegovog oslobođenja!

Nameće se pitanje, zašto mnogobrojni članovi naših društava napuštaju ne samo vezbaonice već i samo Sokolstvo, u kome su proveli najlepše doba svoga života i imali toliko veselih i radosnih dana? Da li ih nije odatle nešto oteralo, ili ih je nešto lepše i uzvišenije privuklo? O ovome bi valjalo razmisliti, jer je to vrlo važno pitanje, koje može zainteresovati sve nas.

Svakako je nemoguće očekivati, da u društvu ostanu za sve vreme broj dece, naraštaja i članova stalan i nepromenjen, ali se može očekivati, da te promene ne budu u tako velikim razmerama kao dosada. Jedan procent, to valja priznati, ode iz društva po nuždi, iz domaćih i drugih raznih nezgoda, no taj je broj vrlo mali, mnogo je pak više onih, koji nemaju stvarnih razloga da napuštaju Sokolstvo. Na njima se valja zadržati i potražiti tome uzroke. Tu može biti više uzroka, ali je kako izgleda ponajvažniji nedovoljno sokolsko vaspitanje. Za ono vreme dok su bili u društvu, oni nisu mogli steći tačan pojam o Sokolstvu ni oceniti njegovu pravu vrednost, ni

uvideti onu lepotu, kojom ono blista i očarava. Nisu bili u stanju da se njime zagreju i oduševе tako, da ih ono potpuno osvoji. Oni su mislili, da se Sokolstvo sastoji samo u vezbama, da se završava na spravama, da je cilj postignut, ako su uspešli da izrade sa lakoćom neku vezbu, koja im je u početku izgledala nedostižna. U Sokolstvu videli su samo gimnastiku, pa dok ih je držala izvesna ambicija da se sa ponečim istaknu, oni su dotle ostajali u društvu, dolazili revnosno u vezbaonicu, a čim su tu malu ambiciju zadovoljili, gubili su dalje interesovanje i napuštali društvo zauvek. Drugi pak, nemajući za kratko vreme da postignu one rezultate, koje su pokazali njihovi drugovi, a misleći kao i oni prvi, da je Sokolstvo samo u vezbanju, gubili su nadu, da će moći da postignu one uspehe i napuštali su društvo sa klomalom verom u sebe.

Shvatanja i jednih i drugih o Sokolstvu bila su vrlo površna i jednostrana, pa nisu mogli da ga žavele i da mu se predadu svom dušom. Za njih nije bilo jasno, da je vezba samo sredstvo, a ne cilj, pa nisu mogli saznati ni da ih Sokolstvo pravi ne samo zdravijim i snažnijim, već i boljim i savršenijim, da se pored pravilnog i harmoničnog razvijanja tela, jačanja mi-

ANTE MODRUŠAN (Erdevik):

Više nacionalne aktivnosti!

Svojedobna poznata okružnica bratske župe Sušak-Rijeka protiv upotrebe stranih reči i stranog govora u sokolskim redovima bila je ne samo potrebna, već je i jasan dokaz, da nije svagde među sokolskim redovima što se nacionalnosti tiče sve onako, kao što bi trebalo i moralo biti. Tu i tamo opaža se nacionalni nehat. Pre svega, treba jedamput biti na čistu s time, da je u našim redovima mesta samo nacionalnim i jugoslovensko ispravnim ljudima, neokalkanim ni u prošlosti, niti u sadašnjosti. I svi obziri, a katkada možda i naređenja nepozvanih, morali bi se otkloniti kod primanja takovih lica u našu sredinu.

Uzmimo slučaj. U nekom se sokolskom društvu prijavi za člana čovek, koji je možda u svom zvanju potpuno ispravan, ali po svom nacionalnom osećanju nije Jugosloven. Zbog položaja, zvanja, obzira ili česa drugog, biva primljen. Takav, recimo, je ne oseća jugoslovenski, razume se, da nema ni ljubavi za sokolski rad. Primanjem ovakvih ljudi pravi se u sokolskim redovima balast, a i greši se prema nacionalnim Sokolima, pa i prema samoj okolini, jer se zbog ovakvih osećanja kojekakvi obziri, koji nacionalnosti možda nimalo ne koriste. Uprava društva stoga ima dužnost da najstrože vodi računa o primanju novog članstva.

Ne mislim time vredati strane narodnosti u našoj državi, ali kao član

šica, izdržljivosti i otpornosti telesne u isto vreme razvija i moralna snaga sa svim onim lepim osobinama duše, koje krase i uzdižu svakog čoveka i koje zovemo vrlinama. Oni su dakle pojmlili Sokolstvo samo upola, pa kad su tu polovinu postigli, mislili su, da nema više što da nauče i sa takvim uverenjem napuštali su vezbaonicu laka srca i raskidali sa društvom za svagda.

Razume se, da su svi ti u velikoj zabudi i da greše, i stoga je potrebno, i to vrlo potrebno, obratiti što moguće veću pažnju na prosvetčivanje našeg članstva, kako bi ga zadržali u društvu što duže. Ova je potreba utoliko veća sada, kada je nastao tako jak priliv novih članova. Dosada smo u glavnom obraćali pažnju na pridobijanje članstva i svi smo goreli od želje da steknemo što veći broj članova, a pri tome smo propuštali da obratimo pažnju na zadržavanje članstva.

Obratimo stoga veliku pažnju što jačem vaspitanju naših članova. Stvarajmo prave Sokole, koji će ostati takvi celog života. Neka nam posluže kao lep primer ona naša starija braća, koja i sa sedam kosom još uvek istrajno stoje u našim redovima i rade sa punom voljom.

sokolske zajednice imam pravo primećiti, da se još uvek na javnim priredbama neki članovi ili članice u sokolskoj odori tako lepo razgovaraju tuđin, katkada i dvima tuđim jezicima. Ako se već i primaju u naše redove mlađi druge narodnosti, trebali bi ti biti barem toliko Sokoli i ujedno toliko obzirni, da se na javnim priredbama služe našim jezikom. Sokolima moraju ostati idealom predratni Sokoli. Svaki član sokolske zajednice mora biti pre svega dobar i idealan Jugosloven, uzor patriota! Ne biti fanatik i šoven, kao što ima organizacija u drugim zemljama, ali da svaki od nas mora voleti najčišćom ljubavlju svoju otadžbinu i svaki kutić svoje zemlje. To je naša sveta dužnost, dužnost prema istoriji našoj, sadašnjosti i budućnosti našoj!

Da napomenem, da je škola za privremene članove neophodno korisna. Predavanja, koja se održavaju pripravnici u pojedinim društvima, od velike su važnosti. Na koncu, u svim našim društvima trebalo bi prirediti što češće nacionalna predavanja namesto n. pr. o upotrebi radia i slično! Samo nacionalno svesni, čisti i neokalkan članovi naše zajednice, biće garancija, da će i naš podmladak i naš naraštaj krenuti tim pravim sokolskim putem. Nije se Leonida borio kao lav samo zato, što je bio toliko hrabar, već zato, što je osećao neizmernu ljubav prema svojoj domovini.

Sokolski darovi

Povodom idućih praznika.

Gangl »Tyrševo Sokolstvo«. Dakle dosada osam svezaka.

Dok su ove knjige idejnog karaktera, imamo za prednjake mnogo lepih i korisnih dela braće dr. Lj. Pivka, dr. Bučara, dr. Murnika i t. d., te najnovija dva dela u nakladi Jugoslovenske Matice: Fr. Mačus »Odbojka« i M. Ambrožić »Metodika sokolske vzgoje«.

Pored već navedenog, također i prosvetni odbor Saveza izdaje posebno svoju knjižnicu, koja donasa ne samo rasprave čisto sokolskog karaktera, nego i razmatranja o općim aktuelnim pitanjima. Kao prvi svezak izašla je brošura od br. dr. V. Novaka, prof. univerziteta »Sveslovenska misao«, br. V. Popovića »Uputstva za sokolska taborovanja« i kao treći svezak od br. Fr. Malina »Praktički udžbenik češkog jezika«.

Da su pak knjige kao što su »Organizacija«, »Putevi i ciljevi« svakom Sokolu, a naročito sokolskom funkcioneru neophodno potrebne, nećemo naročito naglašavati, jer se na žalost često događa, da su mnogi Sokoli u samim fundamentalnim pitanjima ideje i organizacije posve neupućeni, pa je posledica toga loš i pogrešan rad, a i često i ponašanje, koje nije sokolsko.

Ako pak hoćemo remek-delo, koje će biti vanredan ukras naših kućnih biblioteka, onda kupimo za sebe ili prijatelju na poklon »Spomenicu svesokolskog sleta 1922«, Ljubljana, vanredno lepo delo sa krasnim ilustracijama.

Sve ovo, što smo nabrojili, može se dobiti kod Jugoslovenske Sokolske Matice, Ljubljana, i za malen novac imaćemo lep i koristan poklon.

Dakle, braćo i sestre, kadgod da

vate svojoj braći, sestrama, i ostalima poklone, setite se da ima i mnogo lepih sokolskih predmeta, koji će svakome biti drage, sokolske uspomene.

Svečani broj »Sokolskog Glasnika« za 1. decembra

Za državni i sokolski praznik 1. decembra iziće, kao i svake godine, svečani broj »Sokolskog Glasnika« u povećanom opsegu.

Molimo svu braću naše saradnike, župske i društvene izvestitelje, da svoje članke i dopise za broj od 1. decembra izvole poslati uredništvu lista (Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica) najdalje do 20. novembra; oglase pak i narudžbe za taj broj upravi lista (Narodni dom) najdalje do 24. novembra.

UREDNIŠTVO I UPRAVA.

Sokolska radio - predavanja

Sledeća sokolska radio-predavanja drže se (radio-stanica Beograd):

dne 13. o. m., predaje br. dr. Milorad Dragić, o temi: »Sokolsko shvatanje naših nacionalnih i državnih problema«;

dne 20. o. m., predaje brat dr. Miša Matić, o temi: »Sokolstvo u bivšoj Austro-Ugarskoj monarhiji«.

Predavanja održavaju se redovito svakog petka od 20 do 20:30 sati.

KNJIGE I LISTOVI

JOSEF MÜLLER: JINDŘICH FÜGNER KOT STAROSTA.

Sa češkog originala preveo je brat dr. Maks Kovačić na slovenački životopis suosnivača Sokolstva i prvog staroste Praskoga Sokola — Jindřika Fügnera. (Tisak i naklada Mariborske tiskare. Str. 46. Cena 5 Din.). Ako kažemo »životopis«, nismo posve pravilno označili to delce, jer je Müller-Kovačičevo delo mnogo više od suhog navađanja životnih podataka. U knjižici je prikazana jasna i iscrpna slika rada, požrtvovanja i života tog izvanrednog muža, jer nakon njegove smrti — a osobito što se tiče pravilnog poimanja sokolskog bratstva i sokolske demokratije — nema mu više jednako u slovenskom Sokolstvu. U svojem prevodu brat prevodilac u prvom delu strogo se je držao originala upravo nam je time zorno pokazao uzoritu ličnost tog odličnog predstavnika veličine i lepote sokolske ideje, želeći da time uspešno prinese produbljenu sokolskog mišljenja, čuvstvovanja i rada. U tome je i uspeo. Knjižica se može naručiti također i kod Jugoslovenske Sokolske Matice, Ljubljana.

-eg-

MANICA KOMANOVA: KRST JUGOVICEV.

Pučki igrokaz u tri čina s posebnim gledom na Sokolstvo. — Ljubljana 1931. — Tisak i naklada Učiteljske tiskare. Str. 72. Cena 8— Din. (Slovenački). Snažan nacionalni duh provlaka ovom živo prikazanom radnjom, koju je priznata književnica prikazala u snažnim i živopisnim prizorima od početka do konca. Glumcu daje ovo delo mogućnosti da u reči i igri istakne svoje sposobnosti, a gledaocu pak, pored ugodne razonode i zabave, nacionalna tendencija, koja igru vodi do efektnog zaključka, budi osećaje oduševljenja. Sestri Manici Komanoj to je najnovije delo posve uspeo, a u samoj izvedbi ono će biti od još jačeg učinka. Mislim, da će ovu igru rado prirediti sve naše (naročito sokolske) pozornice, jer im obećaje odličan moralni uspeh. — eg —

ZAGREBAČKI DNEVNICI I »SOKOLSKA RUBRIKA«.

Na poticaj prosvetnog odbora Sokolske župe Zagreb, zamoljen su sve redakcije zagrebačkih dnevnika da posvećuju veću pažnju sokolskom pokretu, te da otvaraju posebnu rubriku za Sokolstvo. Tome je naročito izišao u susret zagrebački dnevnik »Narodne Novine«, koji dnevno donasa razne vesti iz celoga Sokolstva. Rubrika je dobro informirana, a list donasa i oveće na polju razvoja i organizacije Sokolstva. Dužnost je sviju nas Sokola da podupremo ovaj lep gest pomenute redakcije te sa čitanjem i naručivanjem lista koristimo sebi i našoj sokolskoj stvari.

Tom pokretu treba da se priključe i ostali naši dnevci, pa da u buduću daju više mesta sokolskim vestima i da posvećuju veću pažnju našem Sokolstvu.

Iz načelnništva i tehničkog odbora Saveza SKJ

Iz sednice saveznog TO od 10. novembra 1931.

Rešili su se neki sporovi i lična pitanja.

Na kongres Saveza sportskih Saveza, koji će se održati 21. novembra o. g. u Zagrebu, učestvovaće kao delegat saveznog TO br. Mačus iz Maribora. Pravilnik o vojnim olakšicama stupio je na snagu. Sva društva imaju da do daljnjega postupaju tačno po propisima pomenutog pravilnika.

Zamenik saveznog načelnika br. Ambrožić izveštio je o župskim prednjačkim ispitima, koji su se održali dne 24. i 25. oktobra o. g. u Sokolskoj župi u Zagrebu. K tim ispitima prijavilo se je 8 kandidata, i to četvero braće i četvero sestara. Jedna sestra se je pred početak ispita povukla te je ispit polagalo 7 kandidata, odnosno kandidatkinja. Kao odlično sposoban bio je ocenjen kandidat br. Tončić Stanko, a

sposobnima bili su ocenjeni: s. Sagrač Smiljka, br. Molč Vladimir, s. Matije- vić Katja, s. Bručić Mira, br. Mitić Di- mitrije. Jedan kandidat morao je ispit ponoviti. Utvrdilo se je, da u prak- tičnom pogledu, t. j. za vodstvo telo- vežbe, kandidati nisu pokazali onoga znanja i onih iskustava, kojih se mora tražiti od pravoga prednjaka. U dru- gim predmetima kao »Sokolskoj mi- slji«, »Metodici«, »Organizaciji« i t. d., bili su svi baš dobro pripremljeni. Ne- koji su odgovarali upravo odlično.

U slučajnostima raspravljalo se je o nedisciplini i neredu, koji se opa- za u sokolskim povorkama. Članstvo, ko- je ne poznaje redovnih vežaba, ne sme u sokolske povorke niti na druge sve- čanosti, pa također niti na sprovode, gde Sokolstvo treba da nastupa do- lično i dostojanstveno. Braća prednja- ci treba da u tome sami prednjače.

Naručuju se četiri stručne pub- likacije o telesnom uzgoju.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

VANREDNA SEDNICA ZBORA DRUŠTVENIH NAČELNIKA.

1. ovog meseca održana je sednica u prostorijama Saveza.

Sednicu je otvorio uz kratki pri- godni govor brat Franjo Žic, načelnik župe.

Posle otvaranja sednice prešlo se na dnevni red.

1. Izveštaj načelnika župe o dosa- dajšem radu načelnništva i TO župe.

2. Izveštaj načelnika društava.

3. Budući rad:

a) slet u Prag;

b) društveni tečajevi;

c) župski tečajevi;

d) načelnički tečaj;

e) župski slet ili okružni sletovi;

f) župski prednjački ispit;

g) eventualije.

Iz izveštaja brata načelnika župe vidi se da je prema organizaciji stvo- ren otečaj za naraštaj i decu, na čijem je čelu brat B. Koutek. Da je Župa održala utakmice. Da je održana žup- ska akademija. Da je obraćena velika pažnja na stvaranje većeg prednjač- kog kadra po društvima. Od strane župe poslani su članovi i članice na stranu zbog stručnog usavršavanja. Da su održani sastanci zbog pregleda vežbi za takmičenje i slet u Prag. Da su obilažena društva radi pregleda tehničkog rada i administracije. Sem toga, slati su delegati na sve društvene priredbe. Da je održavana veza sa prosvetnim odborom. Prema izveštaju brata načel- nika, koji je bio ispran, može se zaključiti, da je rad zadovoljavajući, a po daljnjem programu može se raču- nati na jedan plus redovnog rada.

Izveštaj načelnika društava.

1. Arandelovac.

Budući je dom u izgradnji, ne mo- gu se srediti prilike za redovan rad.

2. Batajnica.

Osnovno društvo, rad normalan.

3. Beograd Matica.

Jako društvo dovršuje Sokolski dom. Rad je normalan. Zbog velikog broja članova oseća se potreba za većim prostorijama. Prednjački tečaj je održan.

4. Beograd I.

Rad bi bio potpuniji da se pre re- šilo pitanje letnjeg vežališta. Ustu- panjem terena od strane beogradske opštine rešeno je pitanje letnjeg vež- ališta na opštu radost članstva.

5. Beograd II.

Veliko društvo, radi dobro i tiho.

6. Beograd III.

Društvo je vrlo mlado, osnovano na jačim temeljima, čime je pozitivan napredak osiguran. Na tečaju, koji se održava, predaju većinom članovi TO župe. Dom je u izgradnji.

7. Beograd V.

Mlado društvo, puno ambicije, osnovalo seosku četu u Barajevu, koja radi uz pomoć stalnog prednjaka, koji je poznati sokolski radnik. Inače dru- štvo oskudev a u tehničkom osoblju, zbog čega je rad otežan, prem su uslo- vi povoljni.

8. Beograd VI.

Ovo najmlađe društvo pomalo di- še unatoč nedostatka prostorija, sprava i tehničkog osoblja. Intereso- vanje za tehničkim usavršavanjem je uobičajeno. Izgleda da je osnivanje ovog društva malo preuranjeno.

9. Valjevo.

Rad teče normalno. Tečaj je odr- žao putujući prednjak župe. Zdravste- na zadruga je ustupila neke prostorije za vežbanje što su članovi primili sa blagodarnošću. Na taj način rad je olakšan.

10. Veliko Gradište.

Rad je normalan.

11. Vrdnik.

Tehnički rad je zapostavljen. Pro- storije su nehiđijske. Prosvetni rad, unatoč velikom broju učitelja, je na mrtvoj tački.

12. Dobanovci.

Radi se bez kategorije naraštaja, zbog toga jer daci »putuju u školu«. To baš nije tako velik razlog. Moglo bi se organizovati naraštajce iz redov- na zanatlija, kao što to radi Sokolsko društvo u Pančevu.

13. Zemun.

Ovo je također vodeće društvo, u kojem je rad potpuno zadovoljavajući. Spomena su vredne utakmice, koje su spojene sa tri pitanja i to iz higijene, istorije i ideologije. Uopšte rad de- čjih grupa je dobro organizovan. Uspo- stavljena je jaka veza tehničkog i pro- svetnog rada. Letnje kupatilo je u iz- gradnji. Broj vežbača dostiže cifru 1650.

14. Indija.

Rad je normalan. Vežbalo se na više priredaba.

15. Loznica.

Dom je u izgradnji, te se očekuje redovan rad. Prednjaci su većinom kvalifikovani, ali ne rade predano. Ovo je, može se reći, nedostatak prosvet- nog rada, ili loša organizacija društve- nih tečajeva, na kojima se daje samo znanje bez ideologije, bez sokolskog vaspitanja. Oseća se indiferentni rad prosvetnih radnika u mestu, što ne od- govara pozivu.

16. Obrenovac.

Rad je zadovoljavajući.

17. Pančevo.

Staro priznato društvo. Mnogo ra- di oko organizovanja naraštajskih gru- pa iz svih slojeva. Ima otečaj u Seke- rinju i čete u Starčevu i Banatskom Novom Selu.

18. Petrovac.

Tečaj je održan. Rad je prekinut zbog nedostatka prostorija.

19. Požarevac.

Društveni tečaj održao je župski putujući prednjak. Broj članova opa- da.

20. Ruma.

Rad teče normalno. Održan je kratki tečaj za učitelje. Primećuje se da ovakvi kratki tečajevi ne vrede mno- go i to zbog toga, što se u tako krat- kom vremenu ne može u potpunosti shvatiti važnost telesnog vaspitanja, a o ideološkom ne može biti govora.

21. Smederovo.

Rad bi bio potpuniji da starešin- stvo shvati potrebe tehničke prirode. Društvo ima čete u Lozoviku i Milo- ševcu.

22. Smederevska Palanka.

Staro predratno društvo, koje je opet oživelo. Usled pomanjkanja pro- storija, rad nije tečaj uredno.

23. Sremska Mitrovica.

Održan je tečaj. Rad je redovan. Vredno je spomenuti, da su nastupili na jednoj akademiji sa 162 vežbača. Ovakvo nastupanje je potrebno. Inače se praktično uže odabiranje, što nepo- voljno utiče na pojedince, a društvima se to osvećuje. Potrebno je celokupno članstvo zadovoljiti, a ne da se stvara »trupa boljih«.

23. Stari Banovci.

Tehnički rad je dobro organizo- van, što se pripisuje tehničkom osobl- ju.

24. Crepaja.

Dobro malo društvo, koje lepo radi.

25. Šabac.

Meseca septembra rad je obustav- ljen prem se po mišljenju načelnika moglo raditi na pozornici nedovršenog doma, koja je vrlo velika. Održan je kratki tečaj za vodnike seoskih četa.

Izveštaje nisu podnela sledeća dru- štva: Bežanija, Beograd IV, Debaljača, Ljubovija, Nikinci, Stara Pazova.

Iz izveštaja izlazi, da su župa i društva radili i da je rad potpuno za- dovoljavajući. Uzmimo u obzir, da sa svako društvo radi na tehničkom usa- vršavanju, u čemu i župa pomaže dru- štva i cela će župa dobiti drugu sliku u skoroj budućnosti.

Budući rad.

Za slet u Prag svi su prvi radovi svršeni, a koji su bili tehničke prirode. Na slet u Prag treba da idu samo oni vežbači, koji su sve dužnosti tehničke prirode izvršili.

Društveni tečajevi.

Kako se vidi, društveni tečajevi su održani gotovo u svim društvima. Veći broj tečajeva držao je stalni putujući prednjak župe. U nekim društvima dr- žani su tečajevi po dva puta. U neki- ma su se održali i ispiti.

Dobro je što se ispiti ne polažu odmah, već nakon dužeg vremena, da bi se pojedinci i detaljnije upoznali sa radom u sokolani. To je jedna vrsta odabiranja i potrebnog ideološkog usavršavanja.

Obrazovanjem oteka za decu i naraštaj počeo se sa prednjačkim te- čajevima za decu i naraštaj, na taj će se način stvoriti kvalifikovan kadar za vodenje dece i naraštaja.

Župski tečajevi.

Posle tečaja, o kojemu smo već javili, da svi uslovi govore u prilog dobrog rezultata, donećemo opširniji izveštaj.

Program će biti biran i najnovijeg datuma.

Načelnički tečaj.

Na sednici je pregledan program i dopunjen.

Župski slet ili okružni sletovi.

U glavnom preovladalo je mišlje- nje, da se održe okružni sletovi sa pro- gramom, u kojem su zastupljene vežbe raspisan je konkurs od oteka za na- raštaj i decu.

Zbor je organizaciju okružnih sle- tova poverio T. O. župe.

Po tim sletovima moći će se oce- niti uspeh na tehničkom i organiza- torskom polju.

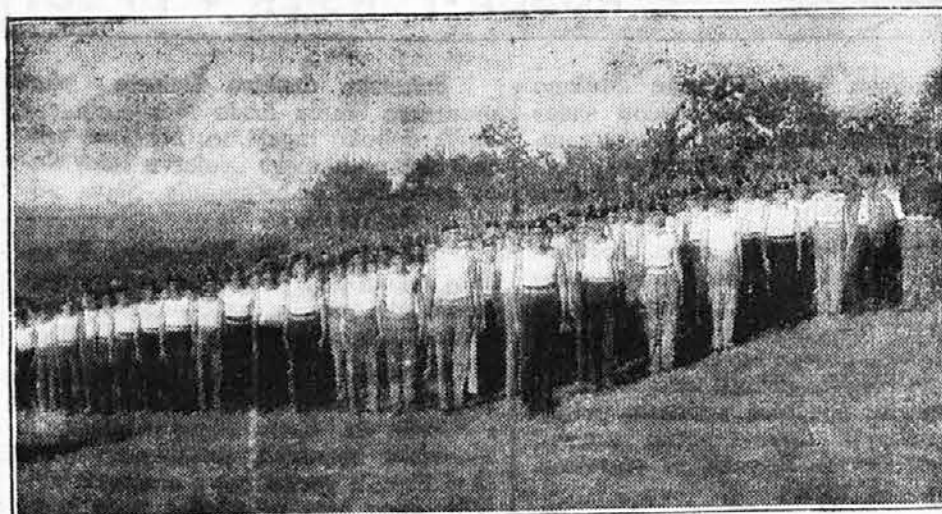
Komisija za polaganje župskog pred- njačkog ispita.

Od strane Saveza imenovan je za predsednika komisije brat Miroslav Vojinović.

Zbor je ostavio župskom T. O. da izabere ostale članove komisije i da komisiju po mogućnosti brojno po- veća.

Eventualije.

Palo je pitanje, da li će se moći na slet u Prag u propisnim narodnim nošnjama. To će pitanje rešiti do sleta Savez.

Zbor Sokola sokolskih četa u Sv. Iliji kraj Varaždina

TEČAJ ZA NAČELNIKE I NAČEL- NICE.

Tečaj je otvorio načelnik župe br. Franjo Žic. Između ostalog rekao je, da je stub Sokolstva tehnički i idejno usavršen kadar, koji sačinjavaju načelnici.

Posle toga govori o smernicama tečaja i podvlači, da su sastanci ove vrste neophodni, i da je samo takav put najkraći, koji vodi do homogenog bratskog sokolskog rada i napredka.

Na završetku zadržao je svima da se na tečaju bratski osećaju.

Uzeo je zatim reč starešina župe brat Branko Živković, koji prigodnim govorom pozdravlja prisutne i govori o punom poverenju, koje naša župa dokumentuje podnošenjem materijal- nih žrtava za načelnički tečaj.

Iza toga prešlo se na redovan rad, po sledećem programu:

Ovde donosimo isključivo nove predmete, kojima se popunjuje redov- an raspored.

To su:

Češka terminologija, vođenje sed- nice načelnštva i prednjačkog zbora, izveštaji (mesečni i godišnji), dečje vežbanje, taborenja i posela, seoske čete, Sokolstvo i vojska, pevanje, pli- vanje i skokovi u beogradskoj piscini, sudenje, asistencija, škola tela; ras- pravljanja: kako da se predaje terminologija za proste vežbe na teča- ju, važnost strojnih vežbi i postupak kod obrađivanja istih, o svestranosti kod vežbanja, kako se sastavlja raspo- red časova, gradivo za društvene teča- jeve.

Na prvi pogled izgleda, da je pro- gram preopširan prema kratkom vre- menju, što ne stoji, jer se pretpostav- lja, da na tečaj dolaze načelnici So- kolskih društava, sa izvesnom teh- ničkom spremom i rutinom, koji će moći potpuno iskoristiti pripremljenu gradu. — Z. P.

FIRMA

Josef Lidl u Brnu

Pre svega moram Vam saopštiti, da su instrumenti, kojima ste opremili naš društveni orkestar, stigli u redu, te Vam se moram zahvaliti na veoma solidnoj posluži.

U ime glazbenog oteka Sokolskog društva Rudnik-Rtanj naročito mi je pak čast izraziti Vam našu pohvalu i priznanje, jer su instrumenti zaista vanredno lepi, te u pogledu izradbe i kvalitete upravo savršeni, a da ne isti- čem njihove ostale odlične strane, što Vam može uistinu služiti na ponos. Naše zadovoljstvo kao i radost naših svirača ne može se ni opisati, što sve dokazuje, kako dobar instrumenat pri- jatno deluje sa svirača.

Primite dakle ovo naše priznanje kao dokaz našeg potpunog zadovolj- stva i budite uvereni, da ćemo biti Vaša stalna mušterija, šireći dobar glas Vašoj firmi, te se nadamo, da ćete nas i u budućte tako solidno posluži- vati kao što ste i dosada.

UPRAVA RUDNIKA kamenog uglja Rudnik »Rtanj«, Boljevac.

Župa Kragujevac

ZUPSKA TAKMIČENJA.

Obavezne župske utakmice oba- vljene su u ovoj župi na dan 11. okto- bra u Kruševcu. Odziv za ove utakmi- ce, koje su trebale da budu priprema i pregled vežbača za utakmice prili- kom sleta u Prag, nije bio velik. Izo- stala su i pojedina društva za koja se zna da imaju dobrih vežbača.

U utakmici članova takmičili su se samo društva Kragujevac, Kruševac, Čuprija i Senski Rudnik. Kod članica i ženskog naraštaja samo Kragujevac i muškog naraštaja Kragujevac, Kru- ševac i Čuprija. Ukupno se takmičilo: članova u srednjem odeljenju 4, u ni- žem 9, članica u nižem 4, ženskog na-

raštaja u nižem odeljenju 7, muškog naraštaja u višem 4 i u nižem 22.

Od propisanih vežbi u časopisu »Soko« br. 1 izvučene su ove vežbe: za članove u srednjem i nižem odelje- nju na krugovima i konju I. vežba, za članice na razboju I. i na gredi 4, za ženski naraštaj na krugovima i konju I., za muški naraštaj više i niže odel- ljenje na vratilu II., na jarcu za niže odeljenje prednoška i za više pripetka. Ocenjivanje iz lake atletike vršilo se po pravilniku Jug lakoatletskog Sa- veza.

Utakmice otpočele su u 6 i po čas- sova u jutru prostim vežbama sviju grupa (2 naraštaja su odbijena zbog slabe ocene) i trajale su, sa prekidom u podne, do 5 časova po podne.

Najbolji rezultat kod članova u srednjem odeljenju postigao je br. Daškijević Nikola iz Kragujevca (43.87 b.), u nižem odeljenju br. Pilić Bo- židar, Senski Rudnik (43.86), članica s. Mitrović Radojka, Kragujevac (31.35), ženskog naraštaja Gavrilović Vera, Kragujevac (39.80), muškog na- raštaja više odeljenje Vasić Vule, Kra- gujevac (34.—), niže odeljenje Krajča Antonjin, Čuprija (38.55).

Najbolji rezultati u lakoj atletici: kod članova, skok u visinu br. Krunić Miodrag, Kragujevac 150 cm, kod mu- škog naraštaja: Đoković Miodrag, Kra- gujevac i Plasić Lazar, Kruševac 145 cm, kod članica s. Vukosavljević Dušana, Kragujevac 110 cm, ženskog naraštaja Gavrilović Vera, Jovanović Leposava i Jovanović Branislava iz Kragujevca 110 cm. Skok u dužinu: br. Krunić Miodr., Kragujevac 505 cm. Bacanje kugle: kod članova br. Krunić Miodrag, Kragujevac 920 cm, muškog naraštaja Vasić Vule, Kragujevac 1090 cm, ženskog naraštaja Gavrilović Vera, Kragujevac 1090 cm. Bacanje diska: Vrhovec Milan, Kragujevac 2525 cm. Bacanje koplja s. Mitrović Radojka, Kragujevac 1720 cm. Trčanje: članovi 200 m: Stefanović Borivoje, Kruševac 25¹⁰/₁₀, na 1500 m Pavlović Boško, Čuprija 5 min. 7¹⁰/₁₀ sek. Člani- ce: 100 m s. Mitrović Radojka, Kragu- jevac 17¹⁰/₁₀, muški naraštaj 100 m Pla- šić Lazar, Kruševac 13 sek., ženski na- raštaj 60 m Jovanović Leposava, Kra- gujevac 9¹⁰/₁₀ sek.

Prilikom ovih utakmica dogodio se jedan slučaj, koji treba javno zabe- ležiti, da bi poslužio kao primer mno- gim takmičarima, koji zbog raznih uzroka (zbog nezadovoljstva sa oce- nom ili u znak protesta) napuštaju takmičenje. Slučaj je ovaj. Br. Daški- jević Nikola (po narodnosti Rus) iz Kragujevca, pri saskoku iz krugova padom na patos povredio je levu ruku tako, da mu je morala biti od strane lekara stavljena u utege. Ali i preko toga, ma da sa bolovima i nesposob- nom rukom, br. Daškijević je nastavio utakmicu u svim propisanim grana- ma lake atletike i završio utakmicu u srednjem odeljenju sa najboljim re- zultatom. Kako je već napred navede- no, ovaj primer br. Daškijevića treba da posluži za ugled.

ZUPSKI PREDNJACKI ISPITI.

Na dan 24. i 25. oktobra obavljeni su u ovoj župi župski prednjački ispiti po redu društva u ovoj godini. Za ispit se prijavilo 6 kandidata. Pošto su svi kandidati ispunjavali uslove za ispit, to su svi pušteni na polaganje pisme- nog ispita, koji se obavio u subotu 24. od 4 časova popodne. Oba u prošlim ispitima, i ovoga puta svaki je kandi- dat izveštio pitanje, po kome je imao izraditi pismeni zadatak. Pošto je ko- misija pregledala pismene zadatke, to je odlučila, da se svi kandidati puštaju na usmeni ispit. Usmeni ispit počeo je u nedelju 25. u 8 časova pre podne i završio se, sa prekidom u podne, u 5 časova popodne. Posle toga komisija je održala sednicu i rešila je, da su svi kandidati položili ispit kao spo- sobni za prednjaka. Ispit su položili: s. Obrenović Vera iz Kragujevca (ukupna zbir ocena 65), s. Stanišić Branislava iz Čačka (64), s. Vukosav- ljević Dušana iz Kragujevca (63), br. Dimitrijević Aleksandar iz Ravne Re- ke (58), br. Goljić Tanasije iz Kragu- jevca (55) i br. Stevanović Dragutin iz Jagodine (55). Kandidatima su odmah, uz prikladan govor predstavnika komi- sije br. Vojinovića Miroslava, predata svedočanstva.

Za ukras sokolskih pisarna, dvorana, vežbaonica i privatnih domova preporučamo slike:

Vidovdan

Veličina 50 × 65 cm, u čelično-plavoj ili fotografski-smeđoj boji; komad po Din 15.—.

Kosovo

Veličina 32 × 45 cm, u čelično-plavoj ili fotografski-smeđoj boji; komad po Din 10.—.

Jugoslovenska Sokolska Matica LJUBLJANA / NARODNI DOM

Komisija bila je sastavljena ovako: za misao i istoriju br. dr. Krstić Milan, župski prosvetar, za sistem br. Dordević Vasilije, član T. O. župe, za metodiku i uređenje vežbalista br. Obrenović Milorad, zamenik načelnika župe, za praktično vežbanje i vodstvo

br. Prohaska Josif, načelnik župe, za organizaciju br. Pavlović Ilija, sekretar župe, i za lekarska pitanja br. dr. Kostić Miodrag.

U mesecu decembru održaće ova župa u Kragujevcu župski prednjački tečaj. — J. P.

Župa Ljubljana

ZUPNA PREDNJAŠKA TEČAJA SOKOLSKO ŽUPE LJUBLJANA.

Sokolska župa Ljubljana je priredila letos dva prednjaška tečaja. V dneh od 17. do 30. avgusta se je vršil štirinajstodnevni prednjaški tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece. Namen tega tečaja je bil predvsem pokazati način in metodo vzgoje naše sokolske mladine. Izkušnje nas uče, da le premnogi vodniki naše sokolske mladine ne razumejo mlade sokolske duše in ne znajo ravnati z našo mladino tako, da bi ji bila telovadnica v resnici sokolsko ognjišče in sokolska šola za vse življenje. Pri tem pa se ne sme misliti, da se mora mladina igrati in delati samo to, kar jo goni močmi

tečaju vse svoje znanje pa tudi vso svojo ljubezen. Krepko pa so stali v pomoč pri praktični vadbi tudi absolventi in absolventinje savezne prednjaške šole.

V dneh od 19. do 31. oktobra se je vršil župni prednjaški tečaj namenjen predvsem za vadiatelje in vadiateljice novoustanovljenih društev in čet. Župna uprava se tu ni ustrašila materijelnih izdatkov in je sprejela večje število tečajnikov na svoje stroške ter tako omogočila poset vsem onim, ki radi gmotnih težko ne bi mogli priti v ta štirinajstodnevni tečaj.

V ta tečaj se je prijavilo 68 bratov in sester iz 32 društev. Kakor v prejšnjem, tako se je tudi v tem tečaju vršil pouk redno vsak dan po 8 do 9 ur. Celodnevna vadba, skoraj

21. oktobra se je vršil pešizlet v Gornji Dolici, kjer so si tečajniki ogledali znamenito »Hudo luknjo«.

23. oktobra je tvrdka »Agfa« poslala v Slovenjgradec na ogled mali filmski aparat, ki so si ga tečajniki ogledali.

25. oktobra pa je razkazoval filmski aparat firme »Pate« brat Komac iz Ptuja. S tem v zvezi je imel tudi kratko predavanje o pomenu filma v Sokolstvu.

Da dobijo upogled v upravno poslovanje društva, so vsi tečajniki prisostvovali odborovi seji društva Slovenjgradec.

Tečaj se je zaključil 28. oktobra ob 12. uri. Zvečer je bil interni poslovilni večer v Sokolskem domu, kate-rega se je med drugimi udeležil kot zastopnik župne uprave br. župni tajnik Dojčinović.

29. oktobra so se nato vršili društveni izpiti, ki so jih delali sledeči bratje in sestre: Kokalj Adolf iz Ribnice-Josipdola s prav dobrim uspehom. Z dobrim uspehom pa sledeči: br. Močilnik Janko iz Žerja; br. Gumpot Konrad in Črešnar Anton (oba iz Ribnice-Josipdola); s. Stare Vida iz Josipdola in s. Štifter Tonka iz Žerjave.

Vsem bratom in sestram k uspehu čestitamo! Ti primeri naj bodo vzgled za ostale.

Ostali bratom pa polagamo na srce sledeče: Vaše delo naj ne bodo le prazne besede. Skromnost in samozatajevanje sta dika vsakega sokolskega delavca. Vaše geslo bodi: Posameznik nič, celota vse! — Zdravo!

SOKOLSKO DRUŠTVO SLOVENJGRAD.

Pri 10. redni seji društvene uprave 27. oktobra t. l. so bili kot gostje navzoči vsi bratje in sestre, ki so od 15. do 29. oktobra obiskovali župni prednjaški tečaj u Slovenjgradu. Na seji so se obravnavala naslednja poročila: tajnikovo, blagajnikovo, gospodarjevo, načelnikovo, prosvetarjevo, matrikarjevo ter gradbenega in prireditelnege odseka.

Iz poročila gradbenega odseka je razvidno, da je splošna gospodarska kriza povzročila odpoved nekaterih kreditov, v sled česar se nahaja prvi Sokolski dom koroškega sok. okrožja s sedežem v Slovenjgradu brez lastne krivde v obupnem gmotnem položaju. Ako društvo ne dobi v najkrajšem času resnih dokazov, da se tudi SSKJ interesira za ohranitev te važne nacionalne in sokolske trdnjave na severni državni meji, bo morala društvena uprava že na eni prihodnji seji sklepati o izvajanju posledic. V priporočilu, da Sokolski dom ne postati tovarna ali skladišče, ampak da mora ostati torišče sokolske vzgoje, se pošlje br. Savezu potom župe Maribor ponovna in nujna prošnja za podporo, kakršnokoli pomoč ali nasvet, kaj naj se ukrene.

Za prosto stanovanje v Sokolskem domu je prejel odsek več ugodnih ponudb. Oni bratje, odnosno sestre, ki so pred sejo z izredno vneto trošili omalovažujoče vesti o tem stanovanju in previsoki najemini, se pač ne zavedajo, da s takim početjem pljujejo v lastno skledo. Pomislijo na bodeče, da so tudi sami solastniki Sok. doma, ki je skupna last slovenjgraške sokolske družine. Kdor hoče biti Sokol (ica), mora vedno in povsod varovati sokolske interese.

Na seji je bilo rešenih še mnogo drugih tekočih poslov ter odobrenih več sklepov in predlogov posameznih odsekov in referentov. Tudi to je omembe vredno, da se je prireditveni odsek (doslej zabavni) preobrazil v »odsek za proslavo Tyrševe 100letnice«. In tudi uspehi se že kažejo. Tyršev fond za Sokolski dom M. Tyrša v Slovenjgradu je za prvi mesec tekočega leta pobran in izkazuje 1880 Din.

Na sestanku članstva dram. odseka 20. oktobra t. l. je bil za sezijo 1931/32. sestavljen program dramatskih prireditev. V smislu § 6 pravilnika dram. odseka Sok. društva, ki ga je izdal savezni PO, se pošlje program župnemu PO v odobrenje. Od ž. PO odobreni, izmenjani ali izpopolnjeni program bomo priobčili v »Sokolskem Glasniku«. Režijske posle so prevzeli bratje in sestre: dr. Schreiner, Mrovlje, Debelak, Kranjc, Permetova, Kopač in Jenko.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB.

Godišnjica oslobođenja braće Čehoslovaka. — Redovite vežbe starije braće.

Dana 28. oktobra o. g. na godišnjicu oslobođenja braće Čehoslovaka i obrazovanja slobodne nacionalne države Čehoslovačke održana su u Sokolskom društvu Rab predavanja. Predavanja održao je br. prosvetar Žuklić i to na sam dan godišnjice 28. oktobra braći članovima vežbačima i naraštajcima, a 29. oktobra sestrama članicama i naraštajkama. Br. Žuklić izneo je u svojem govoru robovanje slovenskih naroda u tudioj Austro-Ugarskoj državi. Izneo je borbu slovenskih naroda pod tudinom sve do pred sam

rat 1914.—1918., pa borbu u vreme rata sve do konačnog oslobođenja i ujedinjenja slovenskih naroda, podjarmljenih pod tudinom. Izneo je borbu braće Čehoslovaka na čelu sa svojim pravcima, a pod upravom i vodstvom prvog i sadašnjeg prezidenta brata Masaryka. U celom svojem predavanju br. Žuklić je iznašao naročitu ulogu Sokolstva u borbi za nacionalno oslobođenje i ujedinjenje Čehoslovaka. — Predavanja su pažljivo saslušana i na poziv br. Žuklića te večeri velikom sokolanom u Rabu orili su se poklici bratskoj Čehoslovačkoj i bratu prezidentu Masaryku. Tako je sokolsko društvo Rab ovim predavanjima na godišnjicu oslobođenja bratske Čehoslovačke obnovilo uspomene na robovanje, borbu i oslobođenje braće Čehoslovaka, koje obnavljanje treba da je redovito svake godine i radi poticaja na daljnji ustrajan sokolski rad i starijih i mladih. — Pitamo se tek ovom prilikom, zar se nije moglo održati jedno predavanje za sve članstvo, za društvo pa i ostalo građanstvo na sam dan godišnjice 28. oktobra, kada sada u novom Sokolskom domu Miroslava Tyrša u Rabu ima zato mogućnosti?

U rapskom Sokolskom društvu uvele su se redovite vežbe i starije

SEDNICA ZBORA DRUŠTVENIH NAČELNIKA I NAČELNICA.

Dne 31. oktobra i 1. novembra o. g. održan je u Sušaku zbor društvenih i okružnih načelnika i načelnica. Od 7 župskih okružja zastupanih je bilo njih 5, od 36 društava 26, a od 9 četa samo dve. Odaziv je bio obzirom na veliki teritorijalni opseg župe vrlo dobar, a prigovori treba samo nekim bližim društvima, koja su uzmanjkala na ovom godišnjem zboru, tako Zamet-Kantrida, Omišalj i Marunići. Na dnevnom redu je bio praktički pregled vežbi za Prag, uputa u igri odbojci, te izveštaj o tehn. radu župe, okružja i društava. Osim toga, povedene su rasprave o župskim i okružnim prednj. tečajevima, o sudelovanju na praškom sletu, te o organizaciji skijaških otse-

braće pod vodstvom brata načelnika Bačića. Nastupati u odori moći će samo ona starija braća, koja polaze i vežbe, da svaki nastup odoraša bude i sokolski.

U društvu uvelo se je i dežurstvo starije braće kod vežbe raznih kategorija. Tako starija braća članovi uprave društva naizmenice dolaze na sate vežbe pojedinih kategorija. Ovo je dobro, a bez sumnje pospešuje ovaj dolazak u Sokolski dom starijih i bratsku sokolsku društvenost.

Broj sprava u novom Sokolskom domu Miroslava Tyrša stalno se množi, a to zahvaljujući darežljivosti članova: Mahača, koji je darovao konja, Seršića, koji je darovao kozlića, Baštjančića, koji je darovao disk, koplje i kuglu, a pored toga br. Mahač i jednu strunjaču, a jednu rapska općina. — Znamo, da ova braća nisu sprave darovala da bi se javno iznašala njihova imena, ali je potrebno naglasiti poštivost i darežljivost sokolske braće! Pored redovitih vežbi svih kategorija, nastojanjem brata starešine Mahača uskoro daveće se i jedna pretstavica sa lutkama (marijonetama).

Rabljeni skupljajte se u lepom Sokolskom domu Miroslava Tyrša!

su predviđene veće priredbe na župskom teritoriju sve održane, te su uspele moralno vrlo dobro, a tehnički zadovoljavajuće. Te su priredbe bile u Kastvu, Krku, Aleksandrovi i Rabu. Sledili su izveštaji okružja krčkog, bakarskog, goranskog, kastavsko-grobničkog i vinodolskog, dočim je izostao izveštaj okružja ličkog i uskočkog.

U ovim je izveštajima predloženo stanje pojedinih okružja i njihovih jedinica kritički i programatski, te se je o njima podela živa, stvarna i poučna debata. U pogledu tečaja zaključuje se, da će se i ove zime prirediti oveci župski prednjački tečaj, te je svaka jedinica (društvo ili četa) dužna da u tečaj pošalje po jednog svog prednj. pripravnika (pripravnicu) i da ima u tu svrhu položiti kao jamčevinu Din 300.—.

Učesnici sednice zbora društvenih načelnika - ica Sokolske župe Sušak - Rijeka

ka. Prvog dana popodne prisustvovali su mnogi načelnici praktičkoj vežbi jednog odeljenja sušačke sokolske dece pod rukovodstvom načelnika br. Borasa, a na večer proveden je praktički deo programa osim odbojke.

Drugog dana u 8 sati započela su većanja, kojima je prisustvovalo preko 50 prednjaka i prednjačica. Zbor je otvorio župski načelnik br. Boras, koji je pozdravio delegate starešinstva župe br. Bačića, zam. starešine, te br. Omerbegovića, tajnika. Prosvetni odbor zastupao je br. Bačić. Načelnik br. Boras, načelnica s. Ciotti i tajnik br. Vasić opširno su izvestili o radu župe u tekućoj godini. Na celom župskom području opaža se porast sokolske delatnosti, koja bi još više uznapredovala, da dostaje tehničkih radnika. Iz navedenih izveštaja razabire se: a) dobar uspeh župskog prednjačkog tečaja, koji je održan u minuljoj zimi, b) uspeha i doterana saradnja naše župe na velikom sletu u Splitu, c) da

Osim župskog tečaja prirediće se više kraćih tečajeva po okružjima. Za narednu godinu spremiće župsko načelnstvo: a) plivačka natecanja, b) opća natecanja za kategorije naraštaja i članstva. Zatim je održao br. Prelovec referat o skijaškim utecima u našoj župi, te je preporučio, da se zavede organizacija istih po društvima goranskog i ličkog okružja, a i po ostalima, koja su blizu želj. pruge. Brat načelnik izvešćuje o pripravama za slet u Pragu. Obzirom na velike prijave za slet koje se očekuju od sokolskih župa moći će poći na slet samo Sokoli i Sokolice u odorama, odnosno potonje u narodnim nošnjama. Sokoli i Sokolice do 26. god. moraće da učestvuju na sletu u vežbama. Naše sudelovanje u Pragu treba da nosi karakter dobro izveštane i disciplinovane organizacije.

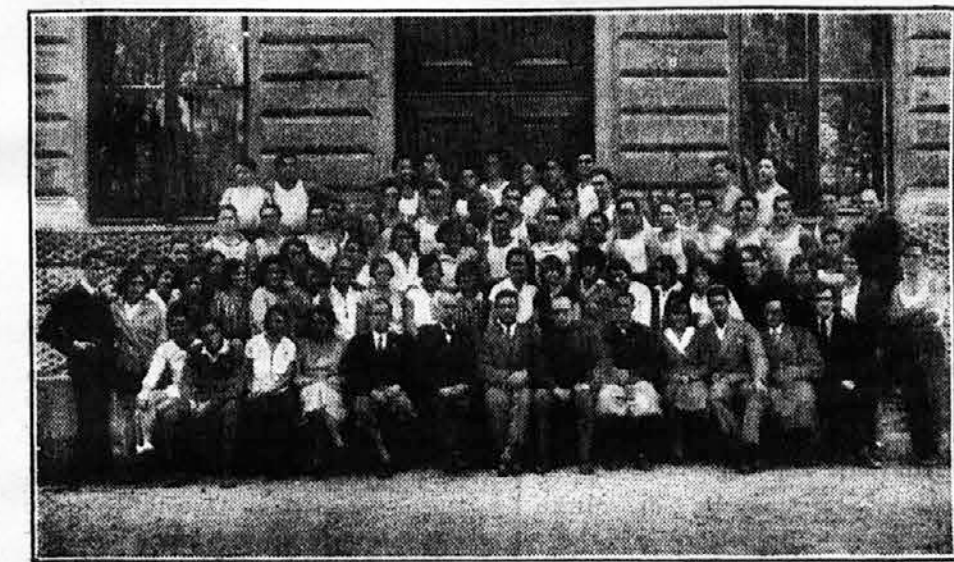
Još je govoreno o nekim manje važnim predmetima, te je zatim brat načelnik zaključio ovaj uspešni zbor sokolskih tehničara naše župe. — Je.

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO SUBOTICA. Proslava trinaestogodišnjice oslobođenja i ujedinjenja čehoslovačkog naroda.

Sokolsko društvo u Subotici svečano je proslavilo 28. oktobra, dan ujedinjenja bratskog čehoslovačkog naroda. Koncertna sala Gradskog pozorišta bila je puna odličnih posetilaca, i govornici su bili vrlo pažljivo saslušani. Sokolska muzika je svirala nekoliko klasičnih stvari od čeških kompozitora i odmah zatim otvorio je svečanost br. Rajić Nenad, prosvetar, sa ovim rečima: »Svake godine proslavljamo ovako javno, svečano, 28. oktobra, istorijski datum oslobođenja drage nam braće. Mi Sokoli jednako volimo sve Slovene, ipak ta ljubav, koja nas vezuje sa braćom Čehoslovacima, naročito je prisna. Koliko bi mogao citirati primera iz istorije, osobito iz svetiskoga rata, kada se brat Čeh borio u zagrljaju sa bratom Srbi-

nom i Hrvatima protiv zajedničkog neprijatelja. Ali naše veze ne treba da su čvrste samo zato, što je ista krv, što su nas stopili istorijski motivi, nego i stoga, što se braća Čehoslovaci odlikuju vrlinama, koje i u nas treba da presadimo: to su sposobnosti štednje i sposobnost organizovanja. Jedan je od velikih zadataka nas Sokola da se staramo, da što pre naučimo lepi češki jezik, da doprinesmo što skorijem i što življem kulturnom i ekonomskom saobraćaju između nas i Čehoslovačkog naroda.« — Brat Rajić Nenad predao je potom reč br. Mihajloviću M., profesoru ženske gimnazije, koji je održao o temi »Čehoslovačko-jugoslovenske veze u borbi za oslobođenje i održanje« jedno vrlo opširno i uspešno predavanje, iscrpivši sve važne političke literarne i kulturne momente iz istorije, koji su bili od uticaja za izgradnju jednog zajedničkog slovenskog duha za većito zbliznje i sponu između Čehoslovaka i Jugoslovena. Posle burno pozdravljenog govora sledile su lepe

Nastavnici i polaznici župskog prednjačkog tečaja u Ljubljani od 19.—31. okt. o. g.

prirodni nagon do gibanja. Treba je je tudi navajati vaditi to, kar je proti sili in miku ter ji tako igraje vzgajati krepko voljo in trden značaj.

Pouk u tečaju je bil dnevno po 9 ur. Teoretičnemu pouku je sledila praktična vadba. V glavnom so je predelala dva snova, ki jo neobhodno potrebuje teški vadiateljski posel. Seve, najveć se je posvetilo predvsem onim panogam, ki so za mladino najprikladnejše in najkorisnejše.

Tečaj je obiskovalo 46 bratov in sester iz 24 društev. V tečaju so predavali sposobni in najizkušenejši naši sokolski vadiatelji, tako poleg župnega načelnika br. Vrhovca, br. dr. Murnik, br. I. Lavrenčić, br. Vl. Suklje, br. Gregorka, br. E. Antosiewicz, br. dr. F. Miš in br. dr. C. Arko. Najveć ur in najveć dela pa je odpadlo na br. Lavrenčića iz Maribora, ki je vložil u tem

brez odmora je zahtevala mnogo požrtvovalnosti in sokolske ljubezni do stvari same ne samo od predavateljev, temveć od slehernega udeleženca tečaja. Veliko zanimanje in navdušenje so kazali tečajnici in so vkljub vsemu naporu, strogi disciplini vztrajali in vzdržali veselo razpoloženje, ki je le omogoćavalo uspešnejše delo predavateljev. Tudi u tem prednjaškem tečaju so predavali isti bratje kakor u mladinskom in vsak za se podal svojo snov kar najbolje izvršno in razumljivo, u kolikor je to dopuščal kratak čas.

Z vso opravčenostjo smemo pričakovati, da je padlo seme na rodovitna tla in bližnja bodoćnost mora pokazati sad setve. Z budnim očesom homo zasledovao delo novih sokolskih oraćev, saj na njih in na njihovom delu sloni ves uspeh ali neuspeh Sokolstva.

Naši založbi je izšla gledališka igra:

Manica Komanova: Krst Jugovićev

Narodna igra u trih dejanjih s posebnim ozirom na Sokolstvo.

(12 oseb: 8 moških, 4 ženske).

Cena izvodu Din 8.—.

Igra ima odlično nacionalno in sokolsko propagandno vsebino.

Priporočamo vsem sokolskim odrom.

Učiteljska tiskarna u Ljubljani.

Župa Maribor

PREDNJAŠKI TEČAJ U SLOVENJGRADCU.

Prvi župni prednjaški tečaj u okružjih župe Maribor se je izvršio u »Koroškem okružju«. — Tečaj je trajao od 15. do 28. oktobra 1931. — Udeleževalo se ga je 11 članova in 11 članice. Ves tečaj se je vršio u Sokolskom domu u Slovenjgradu. Zastopana so bila skoro vsa društva okružja. — Člani nekaterih društev niso dobili dopusta (načelnik in načelnica u Prevaljah že drugi nista dobila dopusta).

Po poklicu je bilo učiteljstva 12 (5 moš., 7 žen.); držav. uslužbenecv 1; priv. urad. 1; trgovcevi 1; delavcevi 4 (3 + 1); obrtnikov 2 (1 + 1); zasebnikov 1.

Iz tega razvidimo, da so bili zastopani najrazlićniji poklici. Po sposobnosti bi vse tečajnike delili u tri skupine, in sicer: 1. u take, ki so u društvu že vadili; 2. telovadce(ke) in 3. zaćetnike. — Radi tako razlićneg materijala se je že u prvih dnev pokazala velika razlika u napredovanju. Iz vseh opazovanj smo posneli, da je predpogoj za posećanje tećajev, da so tečajnici(ce) telovadci. — Društvena

telovadba je že osnova. Disciplina je bila ravno radi tega u zaćetku krhka. Vse pa se je kmalu popravilo tako, da je vladala ves čas najlepša harmonija. Pri vseh tećajnicah(cah) je bilo opaziti resno voljo za napredovanje. Pri zaćetnicah je bilo to združeno s fizićnim naporom. (Da telesnih vaj ni bilo preveć, je znak to, da telovadci niso ćutili nikakih posledic.)

Tečaj je vodio okroćni načelnik brat Veljak Miroslav. Kot stalni predavatelj je bil dodeljen br. Apih Milan, župni potovalni prednjak. Kot predavateljice so se sodelovali: br. Sović Karel, dr. Železnikar Vinko, Sentjure Ferdo in Mrovlje Slavko iz Slovenjgradca; br. Vonćina Stane iz Mećice; br. dr. Kovaćić, Lintner in Lavrenčić iz Maribora in br. Komac iz Ptuja.

Društvo Slovenjgradec je storilo vse, da napravi tečaj ćim bolji. Nudilo je vsako ugodnost.

Razen rednih ur so imeli tečajnici priliko ogledati si 2 lutkarski predstavi. Društvo Slovenjgradec je za to priliko povabilo župni lutkarski odsek na sodelovanje. Vsa stvar je napravila na tečajnike najbolji vtis. Brat Lavrenčić je imel nato u tečaju predavanje o pomenu lutkarstva u Sokolstvu.

recitacije br. Jegera Mirka na češkom i br. Filipovića Jovana na našem jeziku. Sokolska muzika je najzad ot-svirala čehoslovačku i jugoslovensku himnu i time se završila ova lepa pro-slava.

ZAKLJUČCI SEDNICE ZBORA DRUŠTVENIH NAČELNIKA-CA OD 1. NOVEMBRA 1931.

Na sednici zbora društvenih načelnika-ca prisustvovali su načelnici i načelnice iz 46 društava i 1 čete župe. Nisu prisustvovali na ovoj sednici načelnici ovih društava: Bajša, Bačko Gradište, Glozan, Deronje, Ilok, Ka-menica, Pačir, Ričica, Silbaš, Svetozar Miletić, Čib i načelnici ovih četa: Bi-kovo, Bajmok, Zednik, Stepanovićevo i Sonta. Svi ovi pozvače se na odgo-vornost da opravdaju svoj izostatak.

1. Izveštaji načelnika i načelnice župe o tehničkom radu u ovoj godini, koji su već ranije objavljeni, uzeti su na znanje. Usvojeni su predlozi načelnika župe za preduzimanje strogih mera protiv nesavesnih i nemarnih društava i tehničkih funkcionera i stvoren je zaključak, koji će se po-dneti upravi župe na odobrenje.

2. Primljen je predlog načelnika župe o priređivanju prednjačkih teča-jeva. Prema ovom predlogu župa će iduće godine prirediti dva 15-dnevna župska prednjačka tečaja, i to jedan za članove, a drugi za članice. Na ovim tečajevima primiće se do 30 učesnika i učesnica na trošak župe. Tečajevi će se održati, ako se prijavi 20 učesnika-ca. Primljeni će biti oni, koji su svršili društvene prednjačke tečajeve i imaju društveni prednjački ispit; osim toga, dobri vežbači i vežbačice, koji polože propisani prijemni ispit i koji su vežbači za srednja odeljenja, da se tako dođe do dobrih prednjaka. Sa te-čajevima za početnike neće se župa više baviti i neće ovakve priredivati, već je zaključeno, da ovakove tečajeve priređuju društva, odnosno okružja, za koje će načelnik župe tražiti po-treban kredit od uprave i propisati ras-pored rada.

3. Uzeta je na znanje okružnica načelnika Saveza o raznim priredba-ma u idućoj godini, kao što su razni savezni tečajevi, učestvovanje na sle-tovima i na utakmicama, o kojima se inače i niže spominje. Ujedno je za-ključeno, da se učestvuje na svima savezним tečajevima. Načelnik župe pe predložiće kandidate, koji su dobri Sokoli i od kojih će župa imati koristi.

4. Zaključeno je, da se prijavljeni

kandidati pripuste polaganju župskih prednjačkih ispita, za koje će načelnik župe odrediti rok. U koliko bude naknadno novih kandidata, isti će se pripustiti, ako se prijave načelniku župe do 15. novembra 1931.

5. Ustanovljen je po predlogu načelnika župe raspored za župski slet 1932. godine, koji će se održati u St. Bečeju. Prema ovom rasporedu, slet će trajati jedan dan i to ujutru, u 6 sati biće glavne probe, u 11 sati sletska po-vorka, a u 4 sata posle podne sletska javna vežba. Priredba za uveče ostav-lja se Sokolskom društvu St. Bečej. Za ovaj slet obavezna su sva društva i sve čete župe dati najmanje po 10 vežbača i vežbačica u propisanim vež-bama članova, članica, muškog i ženskog naraštaja i seljaka. Na sletu će se izvoditi sve vežbe, koje su propisa-ne od načelnika Saveza za svesokol-ski slet u Pragu. Vežbe za mušku i žensku decu propisane načelnik župe okružja Stari Bečej, koje će ovo i or-ganizovati, jer će na sletu vežbati sa-mo deca iz starobečejskog okružja. U vežbanju na spravama moraju sva društva župe, koja imaju sprave i vežba-če, za ove vežbe postaviti odeljenja. Organizovanje ovog ostavlja se tehni-čkom odboru župe. Uzorni vežbači svih društava izvodit će vežbu kopljem, koja je po predlogu načelnika župe primljena.

6. Uzet je na znanje izveštaj načelnika o zaključcima načelnika Saveza o pogledu učestvovanja na svesokolskom sletu u Pragu 1932., prema kojima će na ovom sletu moći učestvovati samo dobro disciplinovani Sokoli i Sokolice i to koji imaju isprav-ne odore i vežbačka odela, odnosno one članice, koje imaju narodnu nošnju. Na sletu će vežbati oni članovi, članice i naraštaji muški i ženski, koji su kod pregleda postigli 60 %. Na ovom sletu učestvovalaće odeljenja članica ove župe zajedno sa beogradskom župom u posebnoj tački sa narodnim kolima, koja će se prijaviti načelniku Saveza. Naraštaji će učestvovati u ograničenom broju, kako je to za-ključeno iz svake župe po 10. (Ostala uputstva o sletu vidi u »Sokolskom Glasniku« i u »Sokolu«.)

7. Zaključeno je da se po mogućnosti učestvuje u svima utakmicama na sletu u Pragu kao i u utakmicama za slovensko prvenstvo u smislu predloga načelnika Saveza, za koje će utakmice načelnik župe izdati poziv za prijavu utakmičara i održati iz-birne utakmice.

8. Zaključeno je, da se iduće go-dine pre saveznih utakmica, prirede župske utakmice u plivanju i u igri odbojki za sve kategorije vežbača. Utakmice u igri odbojki obaviće se prvo po okružjima, a potom župske. Sva društva župe moraju vežbati i po-staviti skupine za igru u odbojki. Utak-mičare za plivanje pak ona društva, koja su na vodi i imaju za to pogod-nost terena.

9. Zaključeno je da se izrađene slike svih položaja prostih vežaba član-skih za slet u Pragu umnože i po dva primerka pošalju društvima uz na-platu. Ujedno da se ove dostave i sa-veznom načelniku, da ih nabave sva društva.

10. Upućuju se načelnici društava da društvene mesečne izveštaje za mesec oktobar ove godine pošalju načelniku župe najkasnije do 15. novem-bra 1931. i ove u buduću uredno šalju, a u koliko načelniku župe ove do ovog dana ne dostave, upotrebiće se pooštrene mere u smislu predloga načelnika protiv dotičnih načelnika. Upućuju se braća okružni načelnici da još posebno ovo saopšte društvima načelnicima. Izveštaj ovaj treba pod-nositi samo u tehničkom delu, a pro-svetni deo treba izostaviti i potpisati ga samo načelnik društva, da se nebi zbog drugih potpisa čekalo.

Tokom sednice i rada na istoj, konstatovano je, da su pre završetka sednice načelnici ovih društava bez razloga i opravdanja napustili sednicu i to: Protić Momčilo, Bački Brestovac; Petković Milutin, Kač; Flok Stevan, Obrovac; Matijašević, Petrovaradin; Stojković Kuzman, Mošorin; Barjaktar-ov Milivoj, Titel i Marić Slavko, Tor-ža. Ovim činom su ovi načelnici poka-zali da su nedisciplinovani i da ih so-kolski rad nimalo ne interesira. Protiv ovih nesavesnih načelnika povesće načelnik župe postupak i saopštiće ovaj slučaj dotičnim društvima.

Župa Split

SOKOLSKO PROSVETNI TEČAJEVI.

U svrhu propagiranja Sokolstva i jačanja sokolske misli, održao se pro-svetni tečaj u Solinu. U najlepšem so-kolskom domu na Jadranu, tečaj je tra-jao pet dana. Predavali su istaknuti so-kolski radnici i to braća: Petar Mrkić, župski tajnik o temi: Historija Sokol-stva; Lhotsky, župski načelnik: Utečaj telovežbe na čovečji organizam; Ing.

Anžlovar, društveni prosvetar: Ideolo-gija Sokolstva i pravila Saveza Soko-la kraljevine Jugoslavije; dr. Mirko Buić, župski starešina: Organizacija Sokolstva, njegova zadaća i dužnost svakog pojedinog člana; Prof. S. Roca: župski prosvetar: Sokolske seoske če-te i njihovo značenje za privredni i prosvetni preporod sela.

Po uzoru ovog prvog tečaja, odr-žaće se i ostali po okolnim mestima, gde ima sokolskih društava.

Čehoslovački narodni blagdan.

Da se iskaže ljubav i vernost če-hoslovačkoj braći, naša župa pozvala je sva društva da proslave 28. okto-bra, najznačajniji dan u najnovijoj istoriji Čehoslovačke. Brat župski pro-svetar sastavio je prigodno predava-nje, u kojem je prikazao rad najvećih umova, koji su spremali čehoslovačko narodno oslobođenje. Predavanje je umnoženo i poslato društvima.

Proslava u splitskom Sokolskom društvu, i po bogatom programu i po izvedbi, bila je dostojna velikog dana. I po ostalim društvima održale su se proslave i predavanja.

Sokolski kino.

U preuređenoj dvorani Sokolskog doma u Splitu ovih dana postavljen je kino aparat, koji će pratiti i ilustri-rati predavanja za odrasle i za decu.

Dečje zabave.

Kroz prošli mesec splitsko Sokol-sko društvo priredilo je nekoliko deč-jih zabava, u kojima su igrala sama deca. Uz pesmu, deklamaciju i sokol-ske vežbe, gledali smo i male glumce u raznim pozorišnim komadima. Pri svakoj priredbi dvorana je bila dup-kom puna dece i njihovih roditelja.

Predavanje župskog starešine.

Župski starešina br. dr. Mirko Buić svršetkom prošlog meseca odr-ža je predavanje u Kaštel Lukšiću. Predavao je o moralnim vrednotama u društvu.

Učenje češkog jezika.

Naša župa upravila je okružnicu svim društvima, da se uvedu tečajevi: češkog jezika za onu braću, koja na-meravaju učestvovati sletu u Pragu. U tu svrhu preporučila je delo br. prof. Malina. Sokolsko društvo u Spli-tu prirediće dva tečaja: za one koji že-le da se upoznaju najobičnijim rečima

i pitanjima, i za one koji žele da se nauče slobodnoj češkoj konverzaciji.

Sednica zbora društvenih načelnika.

Polovicom prošlog meseca održa-la se sednica zbora društvenih načelnika, na kojoj se raspravljalo o pro-slavi 100-godišnjice Tyrševog rođenja (kao i o pripremama za svesokolski slet u Pragu).

Župa Zagreb

DRUŠTVENE IDEJNE ŠKOLE.

Dne 1. decembra 1931., kao i svake godine toga dana, mora sve novo član-stvo, t. j. svaki onaj, koji je tokom godine primljen kao stalan član u so-kolsko društvo, da položi sokolski za-vet (vidi »Putevi i ciljevi« str. 36. i 37.).

Tim zavetom svaki novi član jav-no pred članstvom obećaje, da će se držati sokolskih načela. Za taj svečani čin, kojim član javno stupa u sokolsko bratstvo, treba članstvo i pripravi-ti. Zato mora biti dužnost svih društve-nih uprava, a naročito prosvetara, da novo članstvo upozna s onim na što se zavetuje. I zagrebačka župa posve-tila je veliku brigu novom članstvu i njegovom svečanom zavetu. Kao pri-prema za taj čin i u svrhu sokolskog uzgoja članstva uopće, zaključila je župska uprava da se održe u svim društvima i četama idejne škole tokom me-seca oktobra i novembra. Te škole oba-sižu četiri predavanja i to: istoriju So-kolstva, organizaciju i sadašnje stanje sokolskog pokreta, ideologiju Sokol-stva i zadatak telesnog vežbanja.

Ova predavanja dužni su redovito polaziti svi novi članovi, koji još nisu položili zavet, a osim toga, jer se ta škola održava prvi put, svi vežbači i vežbačice te društveni funkcioneri.

Pozvati valja sve članstvo da pola-zi tu školu. O samom polasku vodiće se tačna statistika. Izveštaj o tome podneće župi društvena uprava uz pot-pis starešine, prosvetara i tajnika, ko-ji treba da taj zaključak provedu. Predavanja će sastaviti pojedini članovi pojedinih sokolskih društava i četa. Dispozicije za predavanja poslane su društvima od župskog prosvetnog od-bora. Polazećom veliku važnost na idej-ne škole, pogotovo ove godine, kad je broj novog članstva vanredno velik. Po uspehu te škole sudićemo i ocenji-vati rad braće prosvetara i po polaže-nju jačinu sokolskog uzgoja u našim društvima i četama.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani
Franciškanska

ulica 6

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniškkih in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

TELEFON ŠT. 3397
RAČUN POŠTNE
HRANIL. ŠT. 10.761

Hotel - Pension
Vlastito kupalište
„JADRAN“ SUŠAK
potpuno renovirano
Pod novom upravom
Preporučuju se vlasnici
M. V. KUNDIĆ

ŠIRITE SOKOLSKU
!!! ŠTAMPU: !!!
„SOKOLSKI GLASNIK“
„SOKO“, „SOKOLIĆ“ i
„NAŠU RADOST“

Skrbite za svojo bodočnost s prihranki, ki Vam bodo največ zalegli, ako jih porabljate za **zavarovanje življenja**

Zavarajte se pri trdnem jugoslov. in slovanskem zavodu

»SLAVIJA«

Jugoslovenska zavarovalna banka d.d.
Centrala v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split
Prevzema tudi vse druge vrste zavarovanj

Smučči

in vse potrebšćine ku-pite strokovno najbolje

le pri trvdki

A. Gorec d. z. Ljubljana

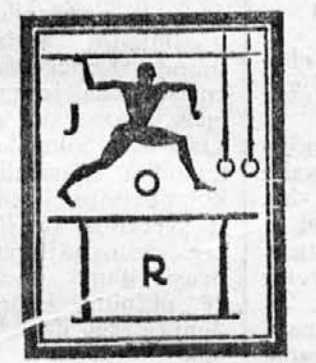
(Palača Ljubljanske kreditne banke)

Zahtevajte cenik s praktičnimi navodili brezplačno!

Tvornica gimnastičkih i
sportskih sprava

J. Oražem

Dobavljač Saveza Sokola
kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

izrađuje sve sokolske vežbače sprave, opreme čitavih društvenih i školskih vežbaona, sportske potrebšćine za laku atletiku, sprave za letna vežbališta, kupališta i bašće lju-ljanke, sprave za decu itd. Izrada savršena i elegantna, poslužba najsolidnija, cene najumerenije. — Ilustro-vani cenik besplatno.

OSNOVANA 1881. GOD.

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREPŠTINA

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Brzajavni naslov: „Trikotaža“ Zagreb ★ Telefon interurban 26-77

Izrađujem sve vrste sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kate-gorija našega članstva i to tačno prema propisu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike u originalnim bojama propisnih odijela nalaze se u knjizi „Organizacija Saveza SKJ“. — Zahtevajte cjenike i prospekte. — Cijene vrlo umjerene, a za točnu i solidnu izradu jamčim.

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II.	Ing. Lado Beve: Sokolsko prosvetno delo.
III.	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV.	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V.	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI.	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII.	Jan Křen: Cilj sokolskih teženj.
VIII.	E. Gangl: Tyršev Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
VIII. a	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)

Svaka sveska stoji 3 Din

ORGANIZACIJA

Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

U tvrdom povezu 20 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**
U kartonu 12 Din

Franjo Malin: **Praktički udžbenik češkog jezika.**
U kartonu 25 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831